C 271.
6018

Waike kompwekiplika
P. Gavault

ENSV. TA
Kirjandusmuuseumi
Arhiivraamatukogu
76193

Wäike kompwekiplika

Lustmäng neljas waatuses

Paul Gavault

Tõlkinud: ~~M. Konik~~
M. KOTKAS

Wanemuise näitelawa
Weebruar, 1914.

Tegelased:

Lapistolle, shokoladiwabriku omanik.
Benjamine, tema tütar.
Rosette, üks modell.
Mingasson, wastikuse kinnituseseltsi büroo-ülem.
Florise, tema tütar.
Paul Normand, kinnituseseltsi ametnik.
Julie, Paul Normandi juures teenistuses
Félicien Bedarride, maalija
Hektor de Pavezac
Pinglet, autojuht
Poupet.
Boissy.
Casimir
Kellner.
Teener.

Esimene waatus

[Näitelawa kujutab wäikese suwemaja alumist korda. Kaunis suur ruum, [kunstniku töötuba meelde tuletades] suure kaminaga paremal pool nüris nurgas ja uksega paremal pool ees. Pahemal pool wiib trepp galerii pääle, kus pahemal pool nüris nurgas kaks ust on. Taga-seina keskpaigas pääuks, mille läbi aida näeb. Trepi all [pahemal pool] üks uks, mis kööki ja sahwrisse wiib. Sisseseaö on lihtne, kuid natuke edwistawat maiku, mis enamasti kõigis parislaste suwemajades on leida. Keset tuba on laud, kamina juures üks kushett wõi tugitool. Kell on pool üksteistkümmend õhtust.]

1. etendus

Paul Normand. Félicien Bedarride. Rosette. Julile [keskmise lauaääres kaarta mängides]

Paul [Juliele] Aga käige ometi kord wälja, Julie! Ükskõik mida – ingidkiu käige wälja!
Julie. Hää küll. Rist!
Paul. Seda ma arwasin!
Rosette. Mina wõtan. – Ja siin on weel kaks trumpi.
Félicien. Nu siis, meie wõit.
Paul [Juliele] Kas teil siis ärtut enam ei olnud?
Julie. Muidugi oli! Kaks ja kolm!
Paul. Aga ärtu on ometi trump. Tähendab, meie oleks weel kaks kord wõtta wõinud. Ei see ajab tõesti meeleheitmisele!
Julie. No, no, no, härra Normand. Sellest ei ole ju kahte nädalat möödas kui ma selle teie kaardimängu alles ära õppisin. Siis tohib ometi weel wiga teha. Teie teete sagedasti wigasid.
Paul. Mina?
Julie. Ja, teie. Ja härra Félicien niisama ja preili Rosette alles. Mina ei lase

enesega halwasti ümber käia, pidage seda meeles!

Paul. Hää küll, hää küll! - Ma suren janu kätte. [Félicien poole] Sina ka?

Félicien. O ja - wähemalt peaaegu.

Paul [Juliele] Nü siis tooge meile õlut.

Julie. Ma toon. Aga ühte tahaksin siisgi weel ütelda: kui mina täna selles süüdi pean olema, et me ei wõitnud, éila käisite teie walesti wälja ja mina kaotasin selle tõttu kaks franki kuuskümmend santimi. Nü siis oleme tasa. [Pahemale poole ära]

Paul. See naesterahwas hakkab wälja kannatamataks minema. Mis te selle tooni kohta ütlete, [illegible] idas ta minuga kõneleb?

Rosette. See t[illegible] endab. Teie olite teina wastu enne lahkus[illegible].

Paul. Wõib ol[illegible] Aga wiimaks on ta ju ainult teenija [illegible] s ole?

Félicien. Ma [illegible] ha selle ju etteheiteid teha, aga minu a[illegible] s ei talita sa mitte iseäranis

kawalasti kui sa tema wastu kare oled.
Rosette. Wiimaks ei taha ta meiega enam mängidagi.
Félicien. Ja mis peaksime siis õhtuti pääle hakkama, kui Julie enam neljandana kaasa ei taha mängida? Selles metsikus maanurgas siin, kus sa hääks arwad oma puhkeaega mööda saata.
Paul. Sul on siin wist küll igaw?
Rosette. Aga mitte põrmugi!
Félicien. Ära ikka kõike kohe pahaks pane. Sõbus siin ju küll ei ole, aga sa tead niisama hästi kui minagi, et ma Rosettele teist suwituspaika pakkuda ei wõi, sest et mul raha pole.
Paul. Aga armas Félicien, ma ei tahtnud ju sugugi ütelda...
Félicien. Ma ei wõi teada, mida sa tahtsid ütelda, ma tean ainult mida sa ütlesid. Sa ütlesid: „Kui sul minu juures igaw on ja mina wastan sulle selle pääle: „Ja kui mul ka igaw on, ma jään siisgi

süa, sest et Rosette ja mina natuke maaõhku peame saama. Ja ma lepin sinu piiduliku südameharidusega seda silmas pidades, et see wäike ilus majake siin metsa ääres sinu omandus on.

Paul. Milles ma teid häämeelega külalistena näen — seda peaksite te ometi teadma.

Rosette. Te olete tõesti armas inimene.

Félicien. Mis sa ka selle tooga teeksid, mis nüüd meie käes? Mitte midagi.

Paul. Ei mitte midagi.

Félicien. Tähendab, meie ei tee sulle wähematgi tüli.

Paul. Aga ma ei ole ju sugugi ...

Félicien. Siis wõiks aimult weel jutt olla sellest natukesest söögist ja joogist. Mul ei ole Jumal tänatud seda wõrd ainelisei kalduwusi, et seesuguseid wäikseid asju tähtsaks pidada.

Paul. Ega sa ometi ei usu ..?

Rosette. Minul on igatahes wäga hää olla, sest meie eest hoolitsetakse siin hästi.

Félicien. Sul on hää, armsam, sest et sa minu läheduses oled. Sa armastad mind. Ainult sääl kus mina olen, wõid sina elada.

Paul. Mu wana hää Félicien. Ma tean, et ma teile tänu wõlgnen. Minu üksildus saab teie läbi — kuidas ma pean nüüd ütlema? — Ta saab teie läbi nõnda ütelda „möbleeritud". Ma tean seda ise wäga hästi, et ma ainult igapäewane inimene olen. Ja mu uhkus täidab uhkus, kui ma enesele ette kujutan, et pärast ükskord sinu eluloos seisab: „Félicien Bedarride, üks Noor-Prantsuse kooli suurematest maalijatest luges oma lähemaks sõbraks kedagi härra Paul Normand'i." Niisugune asi teeb inimesele rõõmu.

Félicien. Ja muidugi mul on imestamisewääriline anne ja hülgaw tulewik. Mul puudub ainult suur juhus.

Rosette. Küll see tuleb, kallike.
Félicien. Seda ma tean. Ja ma ootan seda siin waikses majakeses metsaserwal — sest et Paulil juba kord see imelik mõte oli, meid suweks siia wangi panna.
Paul. Ma armastan seda ümbrust nii wäga.
Félicien. See ei ole ka sugugi nii halb. Aga päraku sugugi mitte see, mida mulle tarwis läheb. Mina olen näopildi maalija, ma oleksin pidanud õiguse pärast kuhugi toredasse supeluspaika minema.
Rosette. Aga siin wõib nii kena wäljasõitusid teha.
Félicien. See on õige. Iseäranis sestsaadik, kui meil kaheistmega jalgratas on.
[Paulike] Sa puiklesid ju küllalt wastu, enne kui sa ta ostsid. Põhjuseks nimetasid ikka seda, et sa ei wõiwat rattaga sõita — Ja nüüd sa näed ometi, kui kasulik see meile on.
Paul. See rõõmustab mind otsekohe elt.
Félicien. Sa peaksid ülepää rohkem mind

kuulma. Sa oled ju päris hää poiss - aga rohkem sa ka tõepoolest ei ole. Sa oled wäikesest tähtsuseta perekonnast pärit, sul on wäike tähtsuseta warandus, ja wäike tähtsuseta amet ühes üsna wäikses tähtsuseta büroos. See kõik on täiesti wäärtuseta. Minul selle wastu on lai silmaring.

Paul. Keegi ei saa oma naha seest wälja. Ja wahest saame just sellepärast nii hästi läbi, et meie loomuse poolest nii lahku lähheme.

Félicien. Wõib juba olla. Igatahes on sul mõned omadused, mis mulle wäga wastumeelt on. Ma ei taha sellest kõnelda, et sa ülepää wäike ametnik oled - Sa oled koguni kohusetruu ametnik. Sa lähed igapääw oma bürooſse korralikult, minutipäält. Seda ma just nimetangi „alawäärtusliseks". Ja ma olen selles kindel, et sa sellega ka oma ülemust wihastad. Oma täpipaalsusega. Sellega pöörad sa nende tähelepanemist selle pääle,

et nemad alati hiljaks jääwad.

Paul. Selles wõib sul õigus olla.

Félicien. Sina ei sa iialgi oma ametis edasi. Ja mispärast mitte? Sellepärast, et igakord, kui ametikõrgendusele ette pandakse sinu ülemus mõtlema peab: „Selle Paul Normandi eest pole waja hoolitseda, see on niikui nii ikka oma kohal ja ikka rahul." Ja ta upitab korratuid ja lohakaid ülespoole, sellepärast et ta mõtleb: „Kui ma nende hääks midagi ei tee, jääwad nad tulewikus hoopis tulemata."

Rosette. Mis wõite te selle pääle wastata?

Paul. Kahjuks midagi.

Félicien. Sääl on minul oma maalimise juures hoopis teine põhjusmõte. Sa arwad küll, et ma maalin? Ei tule mulle meeldegi. Mina ootan juhust. Mis mõte sel küll oleks kui ma oma hiiglaande sellega ära raiskasin, et rumalaid igapäewaseid nägusid maalin? Ükski inimene ei paneks

minu meistritöösid tähele. Kui ma aga kord Uue-Albania kuningaga tuttawaks saan wõi ehk ka Monako würstiga, siis wõtan ma pintsli kätte ja kolm kuud hiljem olen ma kuulus mees.

Rosette. Jumal, kui õnnelikuks see mind teeks!

Paul. Ja mind alles!

Félicien. Teie olete hääd inimesed. Teil mõlemil pole wähemalgi aimu minust ja minu tähtsusest - aga see tuleb teil häast südamest.

2. Etendus.

Endised. Julie.

Julie [pahemalt poolt õllepudelitega ja laasidega] So, siin on õlu.

licien. Soodetawasti õige külm.

lie. Ma panin pudelid juba enne õhtu- öki kaewukraani alla. [Walab sisse]

licien. Tore mõte

sette [Paulile.] Kas tohin teile pakkuda.

ul. Kui ma tohin paluda.

Rosette [Félicienile] Sulle ka?
Félicien. Wala aga sisse.
Paul. Teie armastuse pääle.
Rosette. Ja selle pääle mis teie armastate, härra Paul!
Félicien. Imelik asi see elu!
Paul. Kuidas sa seda arwad?
Félicien. Kui mõtelda, et meie neljakesi siin nüüd istume – paar täiesti tundmata inimest, nuud nidagi – Teie terwiseks, Julie, ma ei tunne wale uhkust. Lööme klaasid kokku, ilus laps!
Paul. Sa tahts'id ütelda..?
Félicien. Ma tahtsin ütelda, nüüd istume siin üheskoos ja kui me kord kahekümne aasta järele jälle kokku saame, kuidas te siis imestate! Pagana pihta, see kuradi poiss, see Félicien on tõesti ja tõsiselt ilmakuulsaks Akademia liikmeks saanud.
Paul. Kuidas ma selle üle rõõmustaksin.
Félicien. Wa' hää poiss.

Paul. Aga Rosette, mis siis teil on?
Félicien. Sa nutad ju!
Rosette. Kahekümne aasta järele! Siis on ta muidugi oma waese wäikse Rosette ammugi ära unustanud
Félicien. Aga laps, ära ennast ometi ärrita!
Rosette. Ja mis on wahepääl minust saanud?
Félicien. Siis rahusta ennast ometi, Rosette. Ma ütlen seda niisama, aga sellepärast pole see ju weel kindel.
Julie. No, ja wahepääl, kuni teie Akademia liikmeks saate, wõiksime küll weel partii kaarta mängida
Félicien. Ei, ei, kell saab kohe üksteist. Mulle on tänaseks küllalt.
Paul. Ja, heidame magama.
Félicien. See meeldib mulle maaelus weel kõige enam, et õhtuti wara woodi saab ja hommikuti – hilja woodist wälja.
Julie [kes mitu küünalt on põlema pannud.] So, preili Rosette, siin on teie küünal.
Rosette [wõtab küünla] Tänan. [Läheb trepist

üles.]

Julie [Paulile] Ja siin teie oma, härra Normand.

Paul. Tänan, tänan.

Félicien [kes ka ühe küünla on wõtnud] Hääd ööd, wana poiss. [Suudleb Pauli otsaesisele.]

Paul. Kuule, minu meelest on see weidi lollikas, et sa mind õhtuti ikka otsaesisele suudled.

Félicien. See on harjumine, mis mulle mu lõunamaalsest kodumaast on jäänud. See on armas ja ilusüüta - nagu kõik sääl all. Ma tahan seda kommet alal hoida.

Paul. Ja, siis. . .

Félicien. Ah ja, nüüd tuleb mul meelde: mul on sinu jaoks kiri.

Paul. Kiri?

Félicien. Ja muidugi, see tuli täna hommikul ja ma pistsin ta tasku. Säh, siin ta on.

Paul. Loodetawasti pole ta õnnetulik.

Félicien. Waewalt uskuda. Ümbrik näeb hirmus tähtsuseta wälja. [Sääeb trepist üles.]

Paul [waatleb adressi] Mingassoni käekiri! See on Mingassoni käest - minu ülema käest. [Wõtab kirja lahti ja laseb silmad selle sisu üle lennata] Hommeta tahab homme hommikueineks siia tulla. Ja oma tütrega. Taewane isa - see on lugu! [Hüüab] Julie!

Julie [kes tagapool ametis oli] Mis siis on, härra Normand?

Paul. Julie, härra Mingasson preili tütrega tulewad homme eineks meile.

Julie. So? Mingassonid tulewad?

Paul. Härra Mingasson on wäga tähtis isik - wähemalt minu jaoks.

Julie. Hää. Tähendab siis tapame ühe kana ära.

Paul. Ja, tehke seda.

Julie. Siis oleks ühes preili Rosettega ja härra Félicien'ga wiis inimest lauas.

Paul [kustutab oma küünla ära] Jumala pärast, mitte Rosette! See on täitsa wõimata! [Hüüab] Félicien! [Juliele] Me sööme punkt kell kaksteistkümmend. Härra Mingasson ja minu jumaldatud Florise ja.. jumal, ah Jumal!
Julie. Teie näite nii ärritatud olewat.
Paul. Mina? Taewas hoidku. Ma olen rahuline - täitsa rahuline! Jätke mind ainult silmapilguks üksi. Palun.
Julie. Ma pean ainult weel eesriided alla laskma.
Paul. Seda wõite ju pärast teha.
Julie. Hää küll, härra Vernand. Teil on tarwis siis ainult küsida.
Paul. Ja, ja. Minge juba kord!
Julie. Ma olen juba läinud. [Ära pahemale poole.]

3. etendus

Paul. Félicien. Rosetta hääl.

Paul [hüüab] Félicien!
Félicien hääl. Sa soowid?

Paul. Palun sind silmapilguks!
Félicien [ilmub galeriile ilma kuueta ja westita.] Sa tülitad mind, ma olen juba poolest saadik woodis.
Paul. Ma pean sinuga kõnelema.
Félicien. Mis siis on? Mis siis lahti on.
Paul. See kiri siin...
Félicien. Seda sa oleks wõinud küll ka tuke ennem lugeda
Paul. Sa andsid ta mulle ju alles praegu.
Félicien. Nii siis – ma kuulen.
Paul. Ei, sa pead alla tulema.
Félicien [trepist alla tulles.] Sa hoolid natuke wähe minu terwisest. Ei ole just wäga wiisakas oma külalisi magamises ärritada.
Paul. Ah, praegusel silmapilgul ei ole mul aega pikkadeks wabandusteks. Ma olen hirmus ärritatud.
Félicien. Miks? On su tädi sind pärandusest ilma jätnud?
Paul. Ei, aga mul tulewad homme einex külalised – wäga tähtsad külalised

Félicien. Aha, ma saan aru. Ja siis oleme meie sulle ülearused. Sinu tähtsate külalistele pole meie küllalt „seaduslikud". Hää küll, hää küll. Siis reisime meie ära. [Hüüab] Rosette!

Rosette hääl. Ja, mu kallim!

Félicien. Tule alla!

Rosette hääl. Kohe, kallim!

Paul. Sa oled küll hull–! Ma ei taha teid sugugi ära ajada. Niiviisi ei haavaks ma Rosettet ialgi. Me peame ainult midagi välja mõtlema, mõne hää plaani sepitsema.

Félicien. Hää. [Hüüab] Rosette!

Rosette hääl. Ja, kallim!

Félicien. Jää aga üles! [Paulile] Ja kes on siis need kõrged külalised, keda sa ootad?

Paul. Minu büroo-ülem ja tema tütar.

Félicien. Mis? Sinu büroo-ülem ja tema tütar tulewad siia?

Paul. Ja.

Félicien. Paul!

Paul. Mis siis?
Félicien. Paul, sa tahad abielusse astuda?
Paul. Ma usun-ja!
Félicien. No nüüd on lugu lahti!
Paul. Asi ei ole küll weel mitte awalik.
Félicien. Sina tahad abielusse astuda! See on siis meie wiieteistkümne aastase sõpruse lõpp! Mul polnud ka aimugi — meie olime oma elu ühiselt siiani sead nud, milleks üks oma mõistuse ja teine näruse raha andis, see wahekord oli niisama ilus kui haruldane. Sääl juhtud sa ühel hääl päewal ühe kanakesega kokku...
Paul. Wabanda, sa ei tunne teda.
Félicien. Kas tal raha on?
Paul. Ma arwan küll.
Félicien. Aha! Siis sellepärast jumalaga sõprus, jumalaga truudus! Nüüd oma aated ära ja wõtad naese.
Paul. Ära kõnele rumalusi. Meie sõprus

jääb iseenesest mõista endiseks.

Félicien. Ei. Mina ei ole niisuguste inimeste seast, kes oma elusseltsilise nii ilma pikema jututa üle parda wiskawad. Kus minu Rosettet ei sallita, sääl ei taha ka mina olla.

Paul. Ma wõin teid ju waatamas käia.

Félicien. So, so? Ma saan juba aru, kuidas see on mõeldud.

Paul. See polnud wast mitte õige, et ma sulle juba ammu omast nõuust ei kõnelenud .. aga ..

Félicien [hüüab.] Rosette!

Paul. Ega sa talle ometi ära rääkida ei taha..

Félicien. Rosette!

Rosette hääl. Ja, mu kallim!

Félicien. Tule alla!

Rosette hääl. Aga ma olen ju juba woodis!

Félicien. Tõuse üles, tõmba omale kleit selga ja tule!

Paul. Ma palun, sa saadad mind kõige

hirmsamasse kimbatusesse! Kuidas wõid sa ka ainult silmapilguks mõtelda, et ma tutwust sinu ja Rosettega kunagi lõpetaksin.

Félicien. Aha, sa tahad salaja meie pool käia – nii iga kuus kord. Ei, selle eest ma tänan!

Paul. Ei tule mulle mõttessegi. Kõige ilmaces jään ma teie sõbraks, selleks samaks kes ma praegu olen.

Félicien. Tahad sa tõesti nii talitada?

Paul. Just nii.

Félicien. Wõid sa selle pääle wandruda?

Paul. Ma wannun!

Félicien [suudleb teda otsaesi sile] Tähendab, siis on kõik jälle ilusasti korras. [Hüüab] Rosette!

Rosette. Mu kallim!

Félicien. Jää aga üles!

Rosette hääl. Mul pole tarwis alla tulla?

Félicien. Tõmba kleit jälle seljast ära ja heida magama.

Paul. Mul tuleb praegu hää mõte, mis asja weel palju lihtsamaks teeks.
Félicien. Ja see oleks?
Paul. Miks ei astu sa Rosettega abielusse?
Félicien. Miks mina ..?
Paul. Ja.
Félicien. Sellepärast, et ma selleks liiga ammusameelne olen.
Paul. Kuidas sa seda arwad?
Félicien. Sellest pead sa ometi aru saama. Rosette on noor ja kena, sugugi mitte rumal ja hää kaswatusega. Ma ei teaks temast ühtegi wiga nimetada. Tema oleks ühe printsi wääriline. Saad aru?
Paul. Mitte täiesti.
Félicien. Ja mina? Kes ma olen? Wähemalt praegu weel? Mitte midagi! Missugust elu wõin ma talle pakkuda? Ei ühtegi. Missugused abielumehe hääd küljed mul on? Mitte kõige wähematgi. Ja mina peaksin naest, kes kõige suuremateks nõudmisteks õigustatud on, omasugu-

sega abielusse laskma astuda? Ei, ei, mu sõber, selleks on ta mulle liiga armas

Paul. Ja, selle pääle ei ole ma weel kunagi mõtelnud. Sääl wõib sul õigus olla.

Félicien. Nii siis peame homseks plaani sepitsema. Minu armas waike Rosetti ei wõi siia jääda, see on kindel.

Paul. Wast wõtaksite einet kuskil wäljaspool ja me saame alles õhtul siis jälle kokku?

Félicien. Ei, mina jään siia. Sul läheb mind tarwis ja ma ei mõtlegi selle pääle end oma sõprusekohustustest lahti ütelda. Selles asjas peaksid sa mind ometi tundma.

Paul. Ja, aga..?

Félicien. Küll ma teen. [Hüiab.] Rosette!

Rosette hääl. Ja, kallim?

Félicien. Kümne frangiga saad sa ometi homset pühapäewa kuskil wäljaspool ära elada, eks ole?

Rosette hääl. Aga muidugi, mu kallim!
Félicien. Hää küll! Paul annab sulle homme hommiku kümme franki ja sa tuled siis alles õhtul koju. (Paulile) Mis kella aegu?
Paul. Oota... Ma mõtlen, nii kella viie aegu.
Félicien (hüüab) Kell viis!
Rosette hääl. Hää küll, mu kallim!
Félicien. So, ja nüüd magu!
Rosette hääl. Ja, mu kallim!
Paul. Oh mu Félicien, nüüd alles, kus ma tean, et su sõprus mulle alles jääb, võin ma päris rõõmus olla. Florise tuleb siia! Minu armastud Florise!
Félicien. On tal heledad või mustad juuksed?
Paul. Oota, seda ei saa nii kergesti ütelda.
Félicien. No, siis, seda nimetatakse pruunik.
Paul. Ja, sul on õigus. Ta on pruun. Ja nii õrn ja mahe! Ah, ma saan nii meeletu õnnelik temaga olema!
Félicien. No, lähme siis nüüd magama.

Paul. Jumal, ja, seda olin ma oma rõõmujoowastuses hoopis ära unustanud. Anna andeks!

Félicien. Wäike kilpkodanline hing! (Koputab talle õla pääle) Sinusuguseid on meil waja, et inimesesugu otsa ei saaks.

Paul. Noh, mis minu wõimuses seisab, et seda takistada. (Hüüab) Julie! (läheb Félicienga trepist ülesse).

Félicien. Juba pool ükstéistkümmend — missugune hullus!

Neljas etteaste

Endised, Julie.

Julie. (pahemalt poolt) Teie soowite?

Paul. Laske eesriided alla ja minge magama.

Julie. Hää küll, herra Normand. Hääd ööd herrased!

Félicien. Hääd ööd, kaunis laps!

Paul. (oma toa awatud uksel) Kui ma õieti mäletan, on Florise iseäranis käepärase wiisi wälja mõtelnud, kuidas pesu kapi panna.

Félicien. No, ära ennast enam ärita, mu poiss. Hääd ööd.
Paul. Ja sul on õigus. Hääd ööd! Jumal, kuidas ma teda armastan! – (Ära)
Julie. (hakkab luukisid kinnipanema) (Lühike wahe aeg, siis kostab wäljas wali pauk)
Julie. (karjatab) Issand Jumal! (Kaotab uksest wälja)
Paul. (tuleb ilma kuueta oma toast) Mis see siis oli?
Félicien (nüsama) Me lendasime wist õhku?
Julie. Ah, see pole midagi. Ainult üks automobil, mille rattarehw lõhkiläks – just meie wastu, tee käänakul.
Paul. Ah soo. No, kui muud midagi ei ole... (Ära)
Félicien. See oli aga pauk! (Ära)

28.

Viies etteaste.

Julie. Pinglet.

Pinglet. (tuleb kiirelt) Wabandage mupreili

Julie. Mis Te soowite?

Pinglet. Ärge ehmatage. Mina olen ainult selle automobili juht, mis siin teie wastu lõhki läks. Ma nägin siin tuld ja tulen nüüd...

Julie. Ja millega wõin ma Teid aidata?

Pinglet. Teie olete pagana ilus tüdruk. Kas Te seda teate?

Julie. Liiga lahke!

Pinglet. Ausõna, kas wõiksite mulle ütelda, kust ma siin ümbruses ühe mehanikuse leian?

Julie. Mehanikuse? Oh armas Jumal, siin pole seppagi.

Pinglet. Oi jeri. Kus me siis õige oleme?

Julie. Suzy's.

Pinglet. Raudtee jaama siin wist küll ei ole?

Julie. Süsgi! 25 kilomeetrit eemal.

Pinglet. Pagana pihta!
Julie. Kes tubli käija on...
Pinglet. On aga ka armulise preili poolt pöörane mõte, sel ajal kodukeele Parisi asuda. Nüüd istume ilusasti pigi pääl!
Julie. Kas siis asja parandada ei saa?
Pinglet. Saab küll. Aga ühele inimesele üksi on see pagana töö. Kas Teil siin majahoidjaad on?
Julie. Ei, mina olen ainukene teenija selles majas.
Pinglet. Ja mina ei lubaks iialgi et nii õrnad käekesed ja nii ilusad käewarrekesed ennast wäsitawad ja määriwad. Tuhat küll, Teie olete tõesti pagana kena nirk.
Julie. Liiga lahke!
Pinglet. Antke andeks, ma sattusin juba jälle teelt kõrwale.
Julie. Kas siis Teie herrased ei wõi Teile natuke abiks olla? Wõi on nad selleks liiga uhked?

Pinglet. Ainult armuline preli üksi on ju kaasas. Ja ma võin Teile ütelda, et see üks pöörane väike tuleharx on. Temaga võite veel imet näha kuni ma ratta ära parandan.

Kuues etteaste.

Endised. Benjamine. (Siis) Paul. (Pärast) Félicien.

Benjamine. (käis väike reisi tasku, üksikelt) No, Pinglet, mis on? Kas varsti saab?

Pinglet. Armuline preili ..!

Benjamine. Teie järelkuulamine kestab ju igavene aeg.

Pinglet. Selle eest on mul aga nüüd ka kõik selgesti teada. Meie ei saa siit terwest ümbrusest lukuseppa.

Benjamine. See on ju waimustaw! Siis asuge aga üksi tööle. Aga rutake. Kui kaua võib see siis kesta?

Pinglet. Ühele inimesele üksi on see wähemalt poole tunni töö — kui mitte rohkem.

Benjamine. Aga kas siin siis kedagi ei ole, kes natuke aidata võiks?
Julie. Ei, armuline preili.
Benjamine. Kelle maja see siis on?
Julie. Herra Paul Normand'i oma.
Benjamine. Kui vana?
Julie. 27 aastat.
Benjamine. No, selles vanaduses peab inimesel ometi jõudu olema! Äratage ta üles!
Julie. Aga armuline preili!
Benjamine. (hüüab valjust) Herra Paul Normand!
Julie. (Pinglet'le) See on aga suurepäraline.
Benjamine. (veel valjemini) Herra Paul Normand!
Pinglet. (Julia'le) Vaame kiirka, ta tuleb?
Paul (roolati riidest lahti, ilma vestita ja kuueta, hommikukingades, tuleb oma toast) Kes sääl siis on?

Benjamine. Mina hüüdsin.
Paul. O, wabandage armuline proua...
Benjamine. Preili, palun.
Paul. Preili käswad? Wabandage minu üllikonda.
Benjamine. Teie olete 29 aastat wana?
Paul. Jamuidugi, armuline preili.
Benjamine. Nende aastate kohta ei näe Te aga kuigi tugew wälja.
Paul. Wabandage, aga ma ei tea, missugusele jahusele ma selle au eest tänu wõlgnen...
Benjamine. Ainult sellele asjaolule, et Teie ainukene inimene olete, kes mulle praegusel silmapilgul kättesaadaw on. Tulge õige natukeseks alla!
Paul. Miks siis?
Benjamine. Et minu autojuhile abiks olla. Ta peab minu automobili rehwi ära parandama, mis ennist lõhki läks.
Paul. Ah soo, see olite Teie?
Benjamine. Ja muidugi. Ma tahtsin

tingimata kella kaheteistkümneks kodu olla ja mu omaksed on wististi minu pärast suures mures. Nii siis tulge aga!

Félicien (tuleb samati kui Paul, oma toast) Mis siis on? Kas täna üleüldse rahu ei saagi?

Benjamine. Tere õhtust. Ah, see on teine asi. See on ometi mees. Teil on wist päratu palju jõudu, mis?

Félicien (Paulile) Mis see siis tähendab?

Paul. Armulisel preilil on autoga õnnetus juhtunud ja nüüd peab keegi autojuhile abiks olema.

Félicien. Aga, kuidas nii...

Benjamine. Kuidas nii? See oli ainuke maja selles Jumalast maha jäetud pesas, milles weel tuli põles, mulle ei jäänud siis ühtegi walikut. No siis tulge juba kord!

Paul. Aga meil pole ju sellest wärgist wähematgi aimu!

Félicien. O palun. Mina tunen seda kaunis hästi.

Pinglet. Pääle selle on herral ju ainult woja seda teha, mis mina talle ütlen.

Félicien. (Paulile) Wäga lõbus wäike naesterahwas.
Paul. Leiad sa? Mina mitte.
Félicien (trepist alla tulles) Hää küll, siis tahan ma natuke aidata.
Paul (tuleb ka trepist alla)
Benjamine. Teie olete wäga lahked. Aga palun rutake wähe rohkem. Mul pole sugugi aega.
Pinglet (Julie pääle näidates) Kui see noor tütarlaps wast ka... Tema wõiks wähemalt laternat hoida.
Julie. Mina?
Paul. Aga muidugi. Mine aga kaasa Julie.
Benjamine. Mul on tõesti kahju, et ma siin niisugust mässu sünnitan, aga ma pean ometi Parisi tagasi saama, see on ometi pääasi.
Félicien. Muidugi! (kõrwale) Arg see wäikene ei ole.
Pinglet. Nü siis, kui herra nüüd nii lahke oleks...

Félicien. Missugune automobil Teil siis on?
Pinglet. 60 hobusejõuline.
Félicien. 60 hobusejõuline. See on asi. (Pinglet'ga kõneldes ära)
Benjamine. Ja mis Teie teete herra Normand?
Paul. Mu Jumal, ma ootan kuni Teie automobil jälle korras on.
Benjamine. Ah, mina arwan ometi, mis Teie üleüldse teete — mis amet Teil on?
Paul. Ah soo. Mina olen ühe kinnituse seltsi ametnik.
Benjamine. Seda olexsin ma wõinud arwata. Juba Teie meelitawast wälimusest olexs ma pidanud wäikest ametnikku ära tundma
Paul (kõrwale) See tüdruk on mulle kangesti wastumeelt.
Benjamine. Teie sõber on palju kenam.
Paul. Ja, seda ütlewad kõik.
Benjamine. Mis siis tema on?
Paul. Maalija.
Benjamine. Aha, kunstnik! See meeldib mulle!

Paul. Kas arwate, et see kaua kestab kuni Teie kuuskümmend hobust jälle korras on?

Benjamine. Umbes pool tundi. Aga kui Teil siin igaw on, wõite rahuliselt magama minna. Teie pole sugugi kohustatud...

Paul. Wabandage, sääl olen ma teises arwamises. Teie olete juba kord siin, siis pean ma Teile ka seltsiks olema.

Benjamine. Kui Te tingimata tahate. Nü siis, laske lahti!

Paul. Ja laseme lahti!

Benjamine. Millest siis?

Paul. Millest Te tahate. Ajalugu, maateadus, õhusõitmine – nii kuidas tahate.

Benjamine. Pean ma Teile wist ütlema kuidas mu nimi on?

Paul. Oh ei, see ei huwita mind.

Benjamine. Kes mu isa on?

Paul. Ei huwita ka.

Benjamine. Teie olete tõepoolest kõige wiisa oxsetam wäike ametnik, keda ma iganes tundma olen õppinud.

Paul. Ega Teie mind ju kunagi enam näha ei saa.

Benjamine. Seda ma loodan.

Paul. Mina niisama.

Benjamine. Kas Te poissmees olete?

Paul. Praegu küll weel. Kuid ma olen kihlatud.

Benjamine. See ei huwita jälle mind.

Paul. Seda wõin ma arwata. Ma nimetan seda ka ainult sellepärast, et mulle rõõmu teeb selle pääle mõtelda.

Benjamine. Nii siis Teie olete ühele noorele naesterahwale [redacted]

Paul. Isegi wäga.

Benjamine. See on imestamisewäärt.

Paul. Aga see on nii.

Benjamine. Wiimati on Teil mõned omadused, mis alles lähemal tutwusel ilmsiks tulewad.

Paul. Ma olen pehmeloomuline, rahulik ja sõbralik. Mulle on kõik ülimodern inimesed wastikud, kes enam millegi üle ei imesta ja kõige üle pilkawad.

Benjamine. See peab küll minu pihta käima?

Paul. Sugugi mitte, armuline preili.
Benjamine. O, ma tean. Teie meelest olen ma halvasti kasvatatud, eks ole?
Paul. Mul pole õigust seda kinnitada.
Benjamine. Puistake aga oma süda välja. Ma olen halvasti kasvatatud.
Paul. Ma ei tea kuidas Te kasvatatud olete. Aga ma pean ütlema, et selle kasvatamise tagajärg õige hale on.
Benjamine. Sääl võib Teil õigus olla.
Paul. Teie tulete siia võhivõõrasse majasse ja käite meie kõigiga ümber nagu soopaviksijatega.
(Väljast kuuldub teine vali paux)
Benjamine. Nonoh, mis siis see oli?
Paul. Viimati olete meile ometi tänu võlgu.
Benjamine. Õigusepärast ja.
Paul. Kannatust, kannatust! Viimati võib see seisukord ju ainult veel lühikest aega kesta.

Seitsmes etteaste.

Endised. Pinglet. (Siis) Félicien. (Lõpuks) Julie.

Pinglet (keskelt) Armuline preili, sääl see lugu nüüd on. Nüüd lõhkes ka teine lagumine rehw.

Benjamine. See on ju hirmus!

Paul. See näib ju igawene wana loks olewat millega Te öösel ümber kolate.

Benjamine. See wana loks maksab 25,000 Franki.

Pinglet. Aga kui temaga nii hoolimatalt ümberkäidakse...!

Félicien (tuleb keskelt) Teie rehwid näiwad püssirohuga täidetud olewat.

Pinglet. Kui herra mindi parem aidanud olexs selle asemel et teist lagunist rehwi täis pumbata, kuna seda sugugi waja polnud.

Félicien. Nüüd olen wiimaks weel mina süüdlane?

Pinglet. Muidugi olete Teie süüdi.

Félicien. Wiimati on mul selles ka ikka

natuke asjatundmist.
Benjamine. Ma olen ju siin õige rõõmusasse seltskonda sattunud. Ja nüüd pean ma weel poolexs tunnis siia jääma!
Pinglet. Sääl on armuline preili küll suures exsituses. Mul on ju ainult üks tagawara rehw kaasas.
Benjamine. Mis Te ütlete? Jumala pärast, siis me ei saagi edasi sõita.
Pinglet. Täitsa wõimata, armuline preili.
Benjamine. Tähendab, meie istume siin kinni. (Félicien'le) Sääl olete ju midagi toredat korda saatnud.
Félicien. Minu enese jaoxs wähemalt. Selle õnnetuse tõttu saab mulle rõõm osaxs.
Paul. Ei, ei, nii see edasi ei lähe. (Benjamine'le) Armuline preili, kahetsen wäga, aga meie peame

homme vara üles tõusma...

Félicien. Ja, seda küll.

Paul. Ma pean siis, nii kahju kui mul ka on, Teid jumaga jätma.

Benjamine. Olge mureta, austatud herra. Ma ei hakka Teie lahkust kauemini tarvitama. Mina ja autojuht magame ööd võõrastemajas.

Kõik (naeravad)

Félicien. Wõõrastemaja on hää!

Benjamine. Kas ma midagi rumalat ütelsin?

Félicien. Ei, aga midagi võimatut. Teie tahate siin Suzy's ööd võõrastemajas magada...

Paul. Ja siin ei ole mitte harilikku kõrtsigi.

Benjamine. See on ju tore maanurk.

Félicien. Looduseilu poolest väga kena. Pääwarjutu seisukohalt midagi.

Benjamine. No siis jääb Pinglet automobili juurde ja keegi herrolest sad-

dab mind raudteejaama.

Kõik. (naeravad).

Benjamine. Kas ma juba jälle midagi võimatat ütelsin?

Pinglet. Lähem jaam on siit nimelt 25 kilomeetrit kaugel.

Benjamine (Paulile) Kuulge, see on aga juba viimne lollus niisuguses kolkas elada.

Paul. Ma ei võinud paraku ette teada...

Benjamine. Siis jääb meil ainult veel üks pääsetee.

Paul. Ja see oleks?

Benjamine. Ma pean ööks siia jääma.

Paul. Ei, ei, ei, tuhatkorda ei!

Benjamine. Miks siis mitte, herra Normand?

Paul. Miks mitte? Seda küsite Te veel? Esiteks sellepärast, et mul ruumi pole ja teiseks, et see

täiesti sündmata oleks, kui üks noor mees ühele täitsa wõõrale noorele daamele oma juures ulualust annaks.

Félicien. Selles on tal õigus. Lubage, et Teid tutwustan: Preili Benjamine Lapistolle; shokoladiwabrikandi Lapistolle ainukene tütar, Champs Elysees' 121 Avenue.

Paul (kumardab) Wäga rõõmustaw.

Benjamine (Félicien'le) Teie tunnete mind?

Félicien. Wäga hästi. Ma küsisin Teie autojuhi käest järele. Ta ütles mulle ka, et Teid wäikseks kompwekipliksiks hüütakse.

Benjamine (naerdes) Ja nii mind hüütakse!

Paul. Kas shokoladiwabrikant wõi kohwipõletaja, see on mulle täitsa ükskõik! Pääle selle joon ma ainult hommikuti shokoladi – õhtuti mõjub ta minu pääle kahjulikult.

Benjamine. Eesel!

Paul (*äkiliselt*) Lubage, mu preili.

Benjamine. Mina ei luba Teile midagi.

Félicien. Lapsed, lapsed, ärge tehke asjata sõnu. Üks asi on kindel: meie ei või ometi noort daamet keset ööd maanteele jätta.

Julie (*kes wahepääl ka keskelt sisse on astunud*) Ei, see ei lähe.

Pinglet. Muidugi mitte.

Paul (*Julie'le ja Pinglet'le*) Kes siis teid on küsinud?

Félicien (*Paulile*) Sa ütelsid ~~preilile~~, et sul tema jaoks ruumi ei ole. See on iseenesest mõista luiskamine. Sa wõiksid talle wäga hästi oma toa anda.

Julie. Muidugi, see läheks. Just täna hommiku panin ma woodisse puhta pesu.

Félicien. Siis waadake aga kohe järele, kas sääl muidu wast midagi ei puudu.

Julie. Hää küll. (*Tahab trepi juurde minna*).

Benjamine (talle järele hüüdes) Siin võtke minu reisitasku.

Julie (võtab tasku ja läheb sellega trepist ülesse ja siis ära Pal. tuppa)

Paul. Olgu siis, ma annan oma toa. Aga —

Félicien. Siis istub autojuht meie kaheistmega jalgratta pääle...

Pinglet. Miks siis mitte hariliku jalgratta pääle?

Félicien. Sellepärast, et neil niisugust ei ole. Selle jalgrattaga lendab ta raudteejaama ja sõidab kella kahese rongiga Parisi. Pääl on ta 24 minuti pärast papa Lapistolle'i juures. Ta võtab ühe tema kaheteistkümnest automobilist — neil seisavad nimelt kuuris 12 automobili — ja kell kuus — ütleme viis minutit üle kuue — võib kaotsiläinud kompveki pakike siit ära viidud saada.

Benjamine. Ja nii oleks väga hää.

Paul. Paremini ei tea seda soowidagi.

Benjamine (Paulile) Niisuguse mõistliku mõtte pääle poleks Teie küll kunagi tulnud

Pinglet. Üksi kaheistmega jalgrattal ei meeldi mulle sugugi.

Kaheksas etteaste.

Endised. Rosette.

Rosette (kerges öökleidis ilmub galeriile) Lubage lapsukesed, et ma üleüldisest jutuajamisest osa wõtan. Magamise pääle pole nii kui nii mõtelda.

Benjamine. Ah missugune meeldiw noor daame!

Rosette (Benjaminele) Tänan wäga, Teie pole ka mitte paha. Mis Teie siis siin teete?

Paul (wäljapabiseb wabandades) Seda tahaksin ma ka teada saada.

Rosette. Paulikene, Paulikene, mis saladused need on!

Benjamine. Ei, palun, seda ei tohi

Teie arvata. Ma sattusin ainult juhtumise siia – ühe õpardusse läbi.

Paul. Ühe õnnetuse läbi.

Félicien. Sel daamel on midagi lõhki läinud ja ta peab täna ööseks siia jääma.

Rosette. Oh, see on ju tore!

Paul (mõrudalt) Suurepäraline!

Benjamine (Rosette'le) Ja Teie olete vist –

Félicien. Minu tädi –

Rosette. Mis?

Félicien. – tütar! Minu tädi tütar.

Benjamiene. Soo Teie tädi tütar.

Paul. Ja tema tädi tütar. Aga siis jääb nii: homme hommiku kell 6...

Benjamine. Olete jälle siin, eks ole, Pinglet?

Pinglet. Selle pääle võiwad armuline preili kihlvti võtta.

Julie (tuleb Pauli toast ja siis trepist alla) Tuba on korras. Nüüd näitan ma herrale kus jalgratas seisab.

Paul (Juliele) Ärge unustage mind homme hommiku täpipäält 3/4 6 äratamast.

Benjamine. Te kardate küll, et ma muidu ülepää ära ei lähe?

Pinglet. No-h siis näidake mulle oma jalgratast. (Mõlemad ära)

Paul (Benjaminele) Preili Rosette juhatab Teid minu — Teie tuppa.

Benjamine. Ütleme ometi, meie tuppa.

Rosette (Benjaminele) Kui Te nii hää oleksite...

Benjamine. Väga lahke! Teie meeldite mulle üleüldse väga — ja Teie vend ka. (Läheb trepist ülesse)

Rosette. Te saate imestama, kui ilus siin hommikul on. (Mõlemad ära Pauli tuppa)

Paul (Félicienile) Sa oled ju mulle ilusa supi keetnud.

Félicien. Nüüd, kus me üksi oleme, võin ma sulle seda ütelda: Teise

tagumise rekvi...

Paul. Mis sellega on?

Félicien. Selle ajasin ma meelega lõhki.

Paul (üsna kohkudes) Mis?

Félicien. Psht! Sul sadas täna öösel 200 miljoni majasse. Mitte misgi hinna eest poleks ma lubanud, et ta mõne teise katuse all oleks maganud.

Paul. Miks siis mitte?

Félicien. Sellepärast, et see väike komprekiplika minu jaoks — võib vast ka olla sinu jaoks — nõndanimetatud „suureks õnneks" võib olla.

Paul. Sa oled küll hull?

Félicien. Kas ta sulle vast ei meeldi?

Paul. Mitte sugugi

Félicien. Kahju, muidu oleks ma sulle hääd nõuu andnud. Aga kui ta sulle ei meeldi.... siis hääd ööd! (Läheb trepist ülesse.)

Paul. Hääd ööd.

Félicien. Õige, ja — kus sa siis mõtled

magada?

Paul. Mina? Automobilis. (Pöörab ennast minekuks ümber)

Félicien. See on kord upsakus. Hoodi, mis 25,000 franki on maksnud!

Paul (ära)

Rosette (tuleb Pauli toast, tagasi kõneldes) Hääd ööd, armas preili. (paneb ukse kinni).

Félicien (saab temaga oma ukse pääl kokku) No, kas sa ta paigale panid?

Rosette. Ja. Kas tead, see on väga kena noor daame. Ja mitte sugugi uhke. (Mõlemad ära).

Üheksas etteaste.

Julie. Pinglet.

Julie (kesvelt) Ei, mu herra Pinglet, seda ma ei tee.

Pinglet (tuleb talle järele) Mõtelge ometi, missugune ilus nali see oleks! Meie mõlemad jalgrattal. Mina

sõidan nagu noor jumal. Me teeme kena sõidu ruumpaistel kuni raudteejaama.

Julie. See oleks küll wäga luuleline, aga...

Pinglet. Mis siis selle juures on? Meie sõidame jaama ja siis wõtan ma meile mõlemile teise klassi piletid.

Julie. Teise klassi?

Pinglet. Kell neli oleme Parisis, kohe pääle selle automobilis ja siis sura-me sajakahekümne kilomeetri kiiru-sega siia tagasi. Tuhat ja tuline, mis!

Julie. Sadakakskümmend kilomeet-rit tunnis?

Pinglet. Ja siis on ainult kaks wõimalust olemas: kas murrame kaela, wõi oleme enne siin, kui ükski weel Teie äraolekut on tähele-pannud.

Julie. Herra Pinglet, ma tulen kaasa.

Pinglet. Nii siis minema.
(Mõlemad ära)
Kümnes etteaste
Paul (siis) Félicien. (Pärast)
Rosette (ja) Benjamine.

Paul (tuleb üles käänatud westi kraega sisse) See on ju lahtine automobil! (Aewastab) Ma magan parem siin. (Aewastab) Siin tooli pääl. (Aewastab)

Félicien (ilmub oma uksele) Kes sääl siis niisugust lärmi teeb?

Paul. See olen mina. Ma aewastasin. Ma külmetasin enese automobilis ära.

Félicien. Miks sa siis ennast hästi kinni ei katnud?

Benjamine (ilmub Pauli toa uksele) Mis see siis on? Ma pean wäga rahu paluma!

Rosette (ilmub oma toa uksele) Kas siis weel waguseks ei jää?

Paul. Wabandage herrad! Palun wabandust.

Félicien. Kustuta wähemalt lamp ära.

Benjamine. Teie tuli tülitab meid kõiki.

Paul. Ma teen juba pimedaks. (Kustutab lambi ära, Uksed pandakse jälle kinni) See on nüüd igatahes kindel, et praegusel ajal waj. pole hulgusid karta – waid miljonärisid!

Eesriie.

Teine waatus.

Needsamad näitesinad. On pööra aeg.

Esimene etteaste.

Paul. Félicien. (Pärast) Benjamine hääl.

Paul (magab istukil tugitoolis)

Félicien (tuleb oma toast, märkab Pauli) Ta magab alles: see on ju uskmata! (Hüüab) Paul! Ta magab isegi õige raskelt. Plebei loomus! (Tuleb trepist alla, astub Pauli juurde ja raputab teda) Ärka üles, wana poiss, ärka üles!

Paul (üles karates) Ja, mis siis on?

Félicien. Mis on? Kell üheksa on.

Paul. Juba üheksa? Kas ta ära on?

Félicien Kes siis?
Paul. Kompwexiplika.
Félicien. Ei tea. Ma tean ainult et ma täna weel einet ei ole saanud.
Paul. Seda wiga wõib kohe parandada. Julie peab teile kohe einet tooma. Pääasi on ikka see, et minewa öösine luupainaja möödas on. Jumalale tänu, ta on ära.
Félicien. Ja ei ole sind ülesgi äratanud. Tunistus suurest südamehaidusest. Õiguse pärast on ta tõesti kena tüdruk.
Paul. Ja muidugi. Nüüd, kus ta ära on, annan ma häämeelega järele, et ta päris meldiw plika on.
Félicien (kõrwale rääkides) No, siis maks ometi.
Paul (kuna ta trepist üles läheb) Ma sean ennast ruttu natuke kor-

da. Wahepääl waata kus Julie on. Me saame siis eineks kokku.

Félicien. Aga ruttu, palun.

Paul (oma ukse juures) Ainult kolm minutit, siis olen walmis. (Awab ukse.)

Benjamine hääl (Pauli toast) Mis Teil siis meelde tuleb, Teie ...?!

Paul. Ah, wabandage! (Kiskab ukse kinni) Ta on alles siin!

Félicien. Seda ma kuulen.

Paul. See on ju hirmus. (Hüüab läbi ukse) Mina arwasin et keegi kuus Teie järele pidi tuldama?

Benjamine hääl. Seda arwasin mina ka.

Paul. No, ja ...?

Benjamine hääl. No ja keegi ei ole tulnud.

Paul. Aga Teil on wähemalt nõu tänase päewa jooksul Parisi tagasi sõita.

Benjamine hääl Aga muidugi, minu austatud herra! Ma panen enese ainult riidesse ja siis lahkun ma siit majast. Te võite üsna rahulik olla.

Paul. Jumal tänatud!

Benjamine hääl. Ikka lahke! Isegi varasel hommikul.

Félicien (hüüab samati läbi ukse) Armuline preili! Lahke peab ometi olema.

Benjamine hääl. Tere hommikust, herra Félicien.

Félicien. Tere hommikust, armuline preili. Mida Te siis hommikueineks soovite?

Benjamine hääl. Shokoladi!

Félicien. Saab sedamaid.

Benjamine hääl. Tänan väga.

Félicien. Ei ole põhjust. (Paulile) Selle pääle poleks sina muidugi mõtelnud,

sina wilets-egoist.

Paul. Niisugune äpardus wõib ka ainult minule juhtuda. Kell kümme tahawad Mingassonid siin olla. Kui mu tulewane äi midagi sellest pöörasest loost teada saab, wõiks ta...

Félicien. Mida?

Paul. Kihlust tühjaks teha.

Félicien. Kuika.

Paul. Kuidas sa wõid niiwiisi rääkida. Mis kell juba on?

Félicien. Kakskümmend minutit kümne pääl.

Paul. Oh Jumal, wiimane aeg, et ta läheks.

Teine Meoste

Endised. Rosette.

Rosette (on oma toast tulnud) Ja mina pean wist ka nüüd minema. Tere hommikust, Paul.

Paul. Tere hommikust, Rosette.

Félicien. Ja, muidugi, südamekene, sa pead nüüd minema. Ka üks meie armsa sõbra viletsatest määrustest.

Paul. Te peate ometi aru saama...

Rosette. Aga muidugi, muidugi!

Félicien. Mis sa siis weel ootad? Anna talle 10 franki.

Paul. Siin nad on.

Félicien (Rosettele) Ja siis waata, et Julie ometi kord shokoladi toob.

Paul. Ma pean teda tõesti minema otsima. Kus, pagana pihta, ta õige on jäänud? (Ära pahemale poole).

Félicien. Kuule, Rosette, ma nägin täna öösi und.

Rosette. Sa magasid wist jälle selili.

Félicien. Ei see oli ilus unenägu. Prohwetlik unenägu. Ma jutustan sulle.

Rosette. Ah ja!

Félicien. Nü siis, kujuta enesele ette: see wäike miljonär, kes ennast sääl

üleval just riidesse paneb...
Rosette. Mis, ta on weel siin?
Félicien. Ja. Nii siis unes nägin ma teda ühes imeilusas pargis kõndiwat, õrnalt oma abikaasa nojal. Ja mis sa arwad, kes see abikaasa oli? Meie Paul! Ja!
Paul (tuleb tagasi) See on ometi arusaamata! Julie't pole kusakil leida. Ma waatasin tema tuppa — woodi on puutumata.
Rosette. Oho!
Félicien. Tähendab ta on terwe öö ära olnud?
Paul. Wõib nii.
Félicien. No see on ometi hull.

Kolmas Ilmaste.

Endised. Benjamine.

Benjamine (tuleb omast toast) Tere hommikust, preili Rosette.
Rosette. Tere hommikust.
Benjamine (tuleb trepist alla, astub Pauli juurde) Ma olen kõige ...

ärewuses. Papa peaks ammu siin olema. Ma wõin ainult ühte arwata, et kas papa automobilile midagi on juhtunud.
Félicien. Meie oleme nähtawasti äparduste-seriasse sattunud.
Paul. Ma ei tea küll mitte, armuline preili, kust Teie herra isa omad automobilid ostab, aga ma annaksin talle nõuu, kord mõne teise sordiga katset teha.
Rosette Kas Te wähemalt hästi magasite?
Benjamine. Ei, kahjuks wäga halwasti.
Félicien. Tõesti?
Benjamine. Ja.
Paul. Aga minu woodi on ometi...
Benjamine. O, woodi on suurepäraline. Aga all hoowis oli üks part, kes öö läbi päägsus.
Félicien. Ah ja see on Adelheid. Sellega oleme meie harjunud.
Benjamine. Mina kahjuks mitte. Mis tal siis wiga on?
Félicien. Tal on südame walu.

Benjamine. Kuidas nii?
Paul. Me sõime nädala eest tema mehe ära.
Benjamine. Siis peaksite ta varsti mehele järele saatma. See oleks suuremeelne tegu ja siis saaks selles majas jälle rahuliselt magada — vähemalt selle silmapilguni, mil eesel üles ärkab.
Paul. Kas see Teid ka tülitas?
Benjamine. No ja muidugi. Kas eeslil ka südamevalu on?
Félicien. Vähemalt midagi sarnast.
Benjamine. Mis Te siis sellele tegite?
Félicien. Mitte kõigevähemat tegi. Tema seisukord põhjuneb põhjuste pääl, mis tüki aja järel ise ilmsile tulevad.
Paul. Kas sa oled vaiti.
Félicien. Ma ei ole ometi midagi jündmatat ütelnud.
Benjamine. Ja kunas ma siis oma shokoladi saan?

Paul. Meil pole paraku teenijat, sellepärast...
Félicien. Kõige mõistlikum on, kui me ise keedame.
Benjamine. Iseenesest mõista. Küll Rosette ja mina sellega walmis saame.
Rosette. Kas Teil siis sarnastest asjadest aimu on?
Benjamine. Mul on selleks koguni tähelpanemisewäärt anne.
Paul. Teie olete õigusepärast päris peenike poiss. Kui ma Teid mitte nii hirmsal wiisil poleks tundma õppinud, meeldiksite mulle arwatawasti wäga hästi.
Benjamine. Waadake ette, herra Paul. Te hakkate ju minu wastu lahkeks minema.
Paul. Miks ma siis seda ei peaks?
Benjamine. Sellepärast, et ma sellega walmis saaksin, siis weel kauemaks siia jääda.

Paul. O, Teie naljatate.
Benjamine (Rosettele) Sellega ajasin ma talle hirmu pääle.
Félicien (juhatab Benjamine ja Rosette pahemale poole, mõlemad ära) No, kui mulle niisugune õnneingel taewast alla hõljuks...
Paul. Jäta kord see lollus (Mõlemad ära.)

Neljas Maaste.

Julie. (Siis) Félicien. (Pärast) Paul.
(Näitelawa jääb silmapilguks tühjaks)
Julie (tuleb, kaheistmega jalgratast talutades, keskelt) Loodetawasti pole keegi minu äraolekut tähele pannud. Ma kardan, et aeg juba õige hiline on. (Paneb jalgratta seina najale)
Félicien (pahemalt poolt, tagasi rääkides) Suhkrut? Ja, küll ma juba leian. (Näeb Julie't) Hallo, Julie, sääl Te wäljaskäimas olete.
Julie. Ja, herra Félicien.

Félicien. Ja jalgrattaga? Mis see siis peab tähendama?
Julie. Mis kell juba on?
Félicien. Pool kümme – Teie õnnetu inimene. Meie otsime Teid juba tundide kaupa.
Julie. Siis olen ma kadunud.
Félicien. Mis see siis kõik peab tähendama?
Julie. Ärge ometi mulle nii näkku karake, herra Félicien. Ma olen juba õnnetu küllalt, seda võite uskuda.
Paul (pahemaltpoolt) Kuhu sa siis suhkruga jääd?
Félicien (näitab Julie pääle) Siin ta on.
Paul. Tõepoolest! Kust Te siis tulete? Kus Te olite?
Félicien. Ta tõi jalgratta tagasi. (Võtab jalgratta)
Paul. Ja autojuht? Mis siis sellest sai?
Julie. See on Parisis, herra Normand.
Paul. Kust siis aga Teie selle – (näitab jalgratta pääle) riistapuu kätte saite.

Julie. Ma ütelsin talle ju kohe: see hästi ei lõpe.
Paul. Püüd seletage mulle aga kohe...
Julie. Ja, ma tahan Teile kõik ära seletada. Aga rääkige minuga pehmelt, herra Normand. Kui Te minuga kärgite, hakkan ma nutma – ja siis ei saa Te midagi teada.
Paul. No siis kõnelge.
Julie. Ta lubas mulle üsna kindlasti, et meie nii ruttu tagasi jõuame, et herra midagi ei märka. Teise klassi piletti lubas ta mulle osta ja tagasi pidin ma automobilis sõitma. Ah, ja ma ei ole weel kunagi ühes elusas automobilis istunud – ikka ainult karusellis.
Paul. Nõ ja, edasi.
Julie. Ja, edasi, asusime jaama poole teele...
Paul. Ja tee pääl lõks jälle üks rehw lõhki?
Julie. Oh, ei just wastuwõtsa, meie jõudsi-

me väga hästi perale. Koguni terwe tund warem. Et meie nüüd ei teadnud, mis selle ajaga pääle hakata, sellepärast wiis ta üle wäikse tiigi äärde, mis maanteest eemal on. Ah sääl oli taewalik ilus! Kuu peegeldas ennast nii heledalt wees..

Félicien. So ja nüüd kõnelen mina kuidas asi edasi läks. Korraga kuulsite teie wedurit wilistawat.

Julie. Ja, herra Félicien.

Félicien. See oli rong, mis jaama ette sõitis.

Julie. Ja, herra Félicien.

Félicien. Teie jooksite sinna.

Julie. Ja herra Félicien.

Félicien. Aga ta oli juba läinud.

Julie. Kes, herra Félicien?

Félicien. Rong.

Julie. Ja, herra Félicien.

Paul. Ja millal siis see poiss wiimaks ära reisis?

Julie. Järgmine rong läks alles kell 6. Seda tahti ta ära oodata. Ja mina wõtsin

jalgratta ja sõitsin sellega koju — ja siin ma olen. Muidugi ajate Te minu nüüd minema.

Paul. Ei, Julie, ma ei aja Teid ära. Ma vaatan Teie pääle kui automobili-spordi ohvri pääle ja jätan Teid paigale. Aga katsuge nüüd et kööki saate, ja aidake preilidele shokoladi keeta.

Julie. Ja, herra Normand! Ära pahemale poole!

Paul. Ei, nüüd läheb aga asi mul tõesti üüale. Need inimesed tungivad minu rahulikusse majasse, võtavad mul voodi ja teenija ära ... ! Mul on kaelani sellest Lapitolle perekonnast. Igatahes lähen nüüd telegrafi kontorisse ja telegraferin sellele kompvekki papale, et tema tütar ja pärija siin on.

Félicien. Kui sa arvad.

Paul. Aga ühe õpetuse saan ma kõigest sellest: mitte iialgi ei lase ma öösel enam võõrast inimest majasse. (Mõlemad ära)

Wiies etteaste.

Benjamine. Rosette.

Benjamine (tuleb pahemalt poolt, Rosette tema järel) Waadake, ma sain oma asjaga wäga hästi toime.

Rosette. Igatahes on meie shokoladil päris õige wägi.

Benjamine (hüüab) Herra Paul! Herra Félicien! Kus nad omati on?

Rosette (aitab Benjaminel lauda katta) Wist on nad maantéel ja ootawad Teie isa tulewat.

Benjamine. See oleks nende poolt hell küllalt. Mina olen wäga näljane. Teie wist ka?

Rosette. O ja! (Mõlemad istuwad laua äärde ja hakkawad einet wõtma)

Benjamine. Teile on Teie Félicien wist wäga armas?

Rosette. Ah ja, armuline preili.

Benjamine. On tal ammet?

Rosette. O, wäga palju.

Benjamine. Õigusepärast on see rumal, et ma seda Teie käest küsin. Kui ta Teile armas on,

usute Te ka muidugi tema andesse.

Rosette. See on vist ikka nii.

Benjamine Ja herra Paul Normand? Rääkiteme natukene herra Paul Normand'ist. Teie teda hästi tunnete. Ütelge mulle päris otsekohe. Mis on minu juures, mis selle nooremehe pääle nii kohutavalt mõjub?

Rosette. Teie naljatate armsake preili. See on ju üsna võimata, et keegi leiduks kelle meelest Teie meeldiw ja armastuswääriline ei ole.

Benjamine Näib aga siiski võimalik olewat. Herra Paul Normand on selle tõendus.

Rosette Meie sõber Paul on nimelt natuke arglik — natuke iseäralik. Ja ta õppis teid nii imelikul wiisil tundma... Pääle selle on ta kihlatud ja järelikult ei ole tema jaoks teisi noori neiduid enam olemasgi.

Benjamine Sellest ei saa mina aru. Mina olen ka kihlatud, aga see ei takista mind sugugi teiste noorte meeste wastu lahke ja

sõbralik olemast. Ma koguni ütlen: kui keegi olemas on kelle vastu ma <u>mitte</u> lahke ja sõbralik pole, siis on see <u>see</u> herra, kellega ma mõtlen abielusse astuda.

<u>Rosette</u>. Wast on ta Teile liig armas.

<u>Benjamine</u>. Arwate Te, et inimene selle läbi tigedaks läheb?

<u>Rosette</u>. Mõnikord ja.

<u>Benjamine</u>. Siis ma wist küll jumaldan teda. Et ma piinan teda hommikust õhtuni.

<u>Rosette</u> Ja see meeldib talle?

<u>Benjamine</u> Näib nii. Wähemalt pole ta selle üle iialgi kaebanud. Teate, ma olen nii hirmus rikas, et ma seda kunagi kätte ei saa, kas keegi mind armastab wõi minu raha?

<u>Rosette</u> Selle pääle ei peaks Teie sugugi mõtlema.

<u>Benjamine</u>. Aga ma ei saa kord teisiti (<u>Häält muutes</u>) Aga Te wõite minu pärast päris rahulik olla – ma ei kannata selle all.

Kuues etteaste.

Endised. Mingasson. Florise.

Mingasson (on viimaste sõnade aegu Florisega tagapool nähtavale tulnud, kui ta Benjamine't ja Rosette't silmab jääb ta kõhklevas seisma, tuleb nüüd ette). Teie wabandate mu daamed...

Rosette. Teie soovite ...?

Mingasson. Meie otsime kellegi herra Paul Normand'i maja.

Benjamine. Siis olete siin õigel kohal.

Mingasson. Kuidas? – Ma mõtlesin et see herra siin üksi elab?

Benjamine. Nii see ka on. – harilikult. Aga...

Mingasson. Wabandage silmapilguks, (Florisele) Florise, mu südamekene, mine natukeseks aida ja vaata purtskaevu. Ma kutsun sind pärastpoole.

Florise. Jamuidugi, papa. (Ära vaskelt)

Rosette (tasa Benjaminele) See pidi ju alles kell kümne tulema!

Mingasson (kes oli oodanud kuni Florise ära läks) Nü, minu daamed, nüüd olen ma valmis Teid kuulama.

Benjamine. Mul on vist au herra Mingassoniga...

Mingasson. Õige küll.

Rosette. Õigusepärast oodasime Teid alles kella kümneks.

Mingasson. Mulle on aga väga armas et ma oma reisikava väha muutsin, sest selle tõttu sai mulle võimalik kaks pilku selle maja huvitavatesse oludesse heita.

Benjamine. Pidage üks silma pilk, enne kui kõiksugustele eksiarvamistele maad annate.

Mingasson. No, mulle näib...

Benjamine Kas Te tunnete herra Félicien Bedarride'i?

Mingasson Jo, teda ma tunnen.

Benjamine. See daame on tema sõber.

Mingasson. So.

Benjamine. Ja mina olen preili Lapistolle, Lapistoll'i kompweki vabriku tütar.

Mingasson. Ei tunne.
Benjamine. Mitte? Siis olete wist terwel Prantsuse maal ainukene inimene. Ma sõitsin eila õhtul oma automobiliga sellest külast läbi ja rehwi lõhkemine sundis mind abiotsima. Et ühtgi wõimalust polnud wiga parandada, ei ka ühtgi wõimalust teist pääwarju leida, siis oli herra Normand sunnitud mulle ulualust andma.
Mingasson. Mis ajal siis see õnnetus juhtus, preili?
Rosette. Nii kella kümne paiku.
Mingasson. Ja kahtekümne tunni jooksul ei olnud ühtgi juhust edasisaamiseks?
Benjamine. Ei.
Mingasson. Ma olen ometi ikka nii palju automobili ehituse edusammudest kuulnud?
Benjamine. Sellegipärast on see nii.
Mingasson. Siis pidi küll herra Normand

Teile ühe toa andma.

Benjamine. Koguni oma toa (tasa Rosettele) Nüüd aga katkeb mu kannatus.

Mingasson. Ja kus siis tema magas?

Benjamine. Seda ma ei tea. Ma ei olnud nii taktita, et selle järele pärida.

Mingasson. Te annate mulle ometi järele, et terve see lugu väga – pikant on.

Benjamine. Teile ei anna ma midagi järele. Aga ma kahetsen, et ma ennast ülepää asjasse segasin, mis õigusepärast minusse sugugi ei puutu. Aga ühte pean ma Teile siisgi ütlema: Teie olete ükskoga ja kilplane.

Mingasson. Lubage...

Rosette. Preili Benjamine!

Benjamine. Ma enesele seda ütelda ei lase. Ja liiatgi weel inimese poolt, kes ei tea, mis Lapistolle'i kompwexid on.

Mingasson. Ma järeldan sellest asjaolust...

Benjamine. Te võite oma Paul Normand'i enesele jätta. Ta pidada Teie tütart kosima – oma õnnistuse annan ma talle. Kui Teie tütar Teie sarnane on, võib tal ju õige kena suuvärk olla. Tulge, Rosette. (Ära Rosettega)

Seitsmes Maaste.

Mingasson. Florise. (Pärast) Paul.

Mingasson. Kuulmata! Terwel minu ametiajal ... (hüüab) Florise!

Florise (keskelt) Ja, papa!

Mingasson. Armas laps, ma tean kui kergesti sa ehmud. Sellepärast tahan sind õrnalt selle vastu ettevalmistada, et meil suur muudatus ees seisab.

Florise. Kuidas nii papa?

Mingasson. Asi puutub sinu kihlusesse.

Florise. Oh, Jumal! Papa!

Mingasson. Ma palun ainult ühte: ära minesta ära. Seda oled sa oma vaeselt emalt pärinud. Ja see saadab inimese kõige suuremasse kimbatusesse, – iseära-

nis võõras majas.

Florise. Ja, papa.

Paul (tuleb keskelt) Ah, herra direktor! Preili Florise! (Ruttab ta juurde) Kuidas Teie käsi käib? (Surub Mingasson'i kätt) Seda nimetan ma rõõmuks! Ma ei oodanud Teid nii vara.

Mingasson. Sellegipärast oleme juba siin.

Paul. Seda parem. Kas ma tohin oma mõrsjat suudelda?

Mingasson. Kui Teie südametunnistus seda lubab.

Paul. Oo — siis...! (Suudleb Floriset) Oh ma olen nii õnnelik!

Florise. Mina ka.

Paul. Kas Teie hõlvasti teed siia leidsite.

Mingasson. Tänan — ja.

Paul (rahutult) Ja kes Teid siis vastu võttis?

Mingasson. Ei keegi.

Paul (kõrvale) Jumalale tänu!

Mingasson. Kes siis meid oleks pidanud ka vastu võtma? Teid ei olnud siin ja (uuriwalt) – Teie olate selles majas ju ometi üksinda?
Paul (kohmetult) Õige – ja.
Mingasson. Ja Te olate siin ju ometi üsna üksi?! Eks ole?
Paul. Muidugi! See tähendab, oma sõbra Filiuriga),
Mingasson. Teie ei oleks ju ka üialgi oma mõrsjat ja tema isa oma poole palunud, kui siin midagi leiduks, mis mitte täitsa korras pole.
Paul (summitult naerdes) Muidugi mitte.
Mingasson. Teie teate, kui wali ma selle poolest olen).
Paul. Täie õigusega).
Mingasson. Florise, nu laps, mine waatle silmapilguks purtskaevu).
Florise (välja) Ja papa. (Ära)
Mingasson. Küllalt nüüd neist waledest! Ma nägin neid mõlemaid – ma tunnen neid.

Paul. Keda siis?
Mingasson. Rosettet ja Benjaminet.
Paul. Taewane isa. Kas ma siis sellest segadusest enam iialgi wälja ei pääse?
Mingasson. Kas teate, see oli juba kaunikene temp, et Teie julgesite minu tütart herra Bedarride'i armukesega kokku puutuda lasta. Et Teie aga mind, oma ülemat, oma tulewast äia nende lugematu häbematuste alla saatsite millega see preili Lapistolle mind üle puistas, – see on hoolimatuse tipp.
Paul. Preili Lapistolle on Teid haawanud?
Mingasson. Ja kuida weel.
Paul. See ei imesta mind, sest see on ülepää üks hoopis wõimata inimene. Aga ega Teie mind ometi teiste inimeste üleannetuste pärast nuhtlema ei hakka?
Mingasson. Mees minu seisuses ei tohi lubada enesega niiwiisi ümber käia. Kui Teie tahate, et ma siia jään, nõuan ma, et minu ees ennast wabandatakse.

Paul. Põlwili, kui Teie tahate!
Mingasson. Ma ei kõnele ju Teist!
Paul. Mis? Teie arwate, et tema...?
Mingasson. Jaamidugi.
Paul. See on wõimatu nõuda. Ta ei teeks seda iialgi.
Mingasson. Ma jään selle juurde mis ma ütelsin. Aga et Teie iseloom harukordane segu waljusest ja pehmusest on, tahan ma Teile wastutulla. Ma lähen nüüd aeda purtskaewu äärde tütre juurde ja ootan sääl wiis minutit. Kui see aeg möödas on ja preili Capi-tolle mulle mitte kohases kõnes ei ole seletanud, et ta wäga kahjatseb et mind lolliks kilpkonnaloukuks nimetas, siis lähen ma ära. Nendel kätel siit kannan ma oma õnnetu lapse ära, kes arwatawasti sügawasse minestuse hõlma langeb ja Teie kustutan ma jäädawalt oma elust.
Paul (murtult) Tehke mida Te tege-

mata jätta ei või, herra direktor.

Mingasson (ära).

Paul. Tal ei ole muidugi vähematgi mõtet, et ma katsuksin...

Kaheksas etteaste.

Paul. Benjamine.

Benjamine. Imelik! Papat ei ole ikka weel siin.

Paul. Ah, armuline preili, Te saite õnnelikult sellega toime, et mu kihluse lahku ajasite.

Benjamine. Mina?

Paul. Herra Mingasson kõneles mulle oma lõbusast kokkupuutumisest Teiega.

Benjamine. Aha! Ja sellele ütlesin ma küll oma arwamist. Aga see puutub ainult temasse ja minusse ja mitte Teisse.

Paul. Tema on selle kohta teisel arwamisel.

Benjamiene. Tähendab ta on weel rumalam kui ma arwasin. Ja mis muud?

Paul Mis nüüd? Kõik on otsas, sest et ta ainult ühel täitsa võimata tingimisel siia lubab jääda.
Benjamine. Missugusel siis?
Paul Ah, sell ei ole ühtigi mõtet, et ma Teile seda ütlen.
Benjamine. Rääkige. Mis Teil selle juures ikka kaotada on?
Paul O, mul pole ülepää enam midagi kaotada, sääl on Teil õigus. Herra Mingasson, see ilmsüüta hing, kes Teid veel ei tunne, nõuab, et Teie ennast tema ees vabandate. Imelik-eks?
Benjamine. Ja Teie usute, et ma seda ei suuda?
Paul. Ja seda ma usun.
Benjamine. Tähendab, herra Paul, Teie otsus minu kohta on vale. Teie näitasite eila õhtu minu vastu lahkust üles - mitte häämeelega, aga Te tegite seda siisgi. Selle

eest tahan ma Teile Teie mõrsja tagasi võita. Minge ja tooge omad inimlikud imetood siia. Ma heidan nende jalge ette.

Paul (näitab Mingassoni pääle, kes tagapool nähtavale on tulnud) Sääl ta on. (Läheb tema juurde) Herra direktor!

Üheksas etteaste.

Endised. Mingasson. (Siis) Florise.

Mingasson (tuleb kerkelt) Viis minutit on möödas.

Benjamine. Aha, selle juures oli siis ka veel ajamäär olemas?

Paul. Herra Mingasson, preili Lapistolle tahaks Teiega rääkida.

Mingasson. Palun!

Benjamine. Austatud herra, mul oleks lõpmata kahju kui mina, ehk küll tahtmata, ühenduse olen purustanud inimeste vahel kes nagu teine teisele loodud on. Ma avaldan sellega oma kahetsust, et ma nii kõnelsin nagu ma mõtlesin.

Paul. Sellega olete Te ometi rahul, herra direktor?
Mingasson. Ma ei tea õieti...
Benjamine. See tähendab, ma pean siisgi weel midagi juurde lisama. Kui ma ennist natukene elawaks läksin, siis tuli see ainult sellest, et Teie mind ärritasite.
Mingasson. See peab mulle wist küll õpetuseks olema?
Benjamine. Mul pole midagi selle wastu, et Teie selle pääle niiwiisi waatate.
Paul. Kas me mitte parem millestgi muust ei kõneleks?
Mingasson. Mu preili, Teil on üleannetu julgust...
Benjamine. Üleannetu julgus on ikka parem, kui päzitud nürimeelsus.
Mingasson. Teie käite ju minuga kui narriga ümber.
Benjamine. See tuleb mullegi peaaegu ette.

Paul (langeb meelt heites ühe tooli päöile)
Otsas! Kõik on otsas!
Mingasson. Teie wabandus... (Hüüab)
Florise! (Benjaminele) Teie wabandus
on weel hullem kui haawamine. (Hüüab)
Florise!
Florise (keskelt) Papa?
Mingasson. Meie wõime alles Guiblonis
ezjarongi kätte saada. Ära minesta
ära, seda wõid sa pärast kodu toimetada.
Florise. Mis on, papa?
Mingasson. Sinu isa on siin kõige
jämedamal wiisil haawatud. Sinu
kihlus on katki!
Florise Mis sa ütled? Aa! (Langeb
minestanult Mingassoni käte wahele)
Mingasson. Pääl ta nüüd on. Seda
on ta oma emalt pärinud.
Paul. Ma toon salmiaku.
Mingasson. Jätke aga. Ma kannan
ta oma kätel raudteejaama.

Paul Herra Mingasson — see on kindlasti minu surm!

Mingasson. Seda soovin ma kõigest südamest. Jumalaga, Teie — Teie herra! (Ära Floriset kätel kandes).

Paul (vihaselt Benjamine juurede tormates) Preili Lapistolle!

Benjamine. Mitte elus ei lase ma ennast enam rabandusele sundida. See on ju hirmus piinlik.

Paul. Iseäranis minule.

Kümnes etteaste.

Endised. Félicien.

Félicien (keskelt) Armuline preili, nüüd oleme warsti kuiwal. Automobil Teie isaga on juba näha.

Paul. On ka juba aeg.

Félicien. Aa, jääl seisab ju hommikune (Istub Pauli juurede laua äärde) Mis sul siis juba jälle on?

Paul. Praegu läks herra Mingasson

ära. Preili Lapistolle haaras teda südame põhjani. Minu kihlus on katki.

Félicien. Seda nimetan ma õnneks.

Paul. Inimene!

Benjamine (Paulile) Ah kõik saab jälle joonde – niipea kui mina Teie elust kadunud olen.

Paul. Ma ei julge seda sugugi enam loota. Mina olen hirmsasti kompromiteeritud.

Benjamine. Mina wast mitte? Mina olen ometi ka kihlatud! Mis saab herra de Pavczac minust mõtlema?

Félicien. Wäga õige!

Benjamine. Aga selle asemel, et ennast selle üle äritada, otsin ma parem hääd külge, mis sell asjal minu jaoks wõiks olla.

Paul. Ma imestaksin, kui Te seda leiate.

Benjamine. Ongi mul juba käes. See juhtumine peab mulle abinõuks olema Hektori armastust proowida.

Paul. Kuidas Te seda mõtlete?

Benjamine. Ta saab ometi meeletult

äritatud olema. Ja läheb hirmus armukadedaks Teie pääle... Kindasti räägib ta tuhat rumalust... Ja mida hullemad need on, seda armsam saab ta mul olema.

Félicien. Tubli poiss see wäikene komprekipleika.

Üksteistkümnes etteaste.

Endised. Julie. (Siis) Lapistolle.

Julie (keskelt, teatades) Herra Lapistolle (ära)

Paul. Hilja — aga siisgi!

Benjamine (Lapistolle'ile wastu minnes) Hommikust wana.

Lapistolle (on keskelt sisse tulnud) Hommikust wäikene. Ma ei sinuga sugugi rahul wäiksekene. Palun tutwusta mind.

Benjamine. Herra Félicien Bedrridesuur kunstnik, herra Paul Normandwäike ametnik — minu wanaherra.

Lapistolle (Paulile) Ma olen Teile

otsekohest tänu wõlgu, et Teie minu tütart nii lahkesti oma juurde wastu wõtsite. Pinglet kõneles mulle sellest.

Paul. O, palun. Ei ole põhjust.

Lapistolle. Lubage mu herrad, et ma oma tütre siin kohe käsile wõtan. Ma unustan selle muidu jälle ära ja seekord –

Benjamine (teda suudeldes) on ta seda tõesti ära teeninud.

Lapistolle. Ei wäikesekene, ma räägin päris tõsiselt. Ma oleksin tõesti wäga kuri, kui see sulle harilikuks wiisiks saaks öösiti mitte koju tulla.

Benjamine. Aha, ta on päris tõsiselt wali minuga.

Félicien. Aga õigusepärast on armuline preili ometi koopis ilmsüüta – õn – tu juhtumine...

Lapistolle. No-ja, ma ei ole ju seda ka nii pahasti mõtelnud. Ja et mul selle juhuse läbi rõõm osaks sai Teiega tutta-

waks saada...

Paul. Meie rõõmustame niisama, kui Teie!

Lapistolle. Oma wahel öeldud: selle järele ei näe Te mul just wälja.

Benjamine. Tal oli praegu suur pahandus.

Lapistolle. Wäga kahju.

Benjamine. Ta oli nimelt kihlatud ja tema kihlus läks lõhki.

Lapistolle. Nono? Kuidas see siis tuli?

Benjamine. Ühe wäikse sõnawahetuse tagajärjel tema äia ja minu wahel.

Lapistolle. Ja sinu wahel?

Benjamine. Muidugi oli wanamees täiesti süüdi.

Félicien. Tingimata!

Lapistolle. Kas Teie siis sääljuures olite.

Félicien. Ei.

Lapistolle. Na, ärme enam sellest

räägime. Ma alles praegu sõimasin ja ei taha uuesti algusest pääle hakata. Aga, ma ütlen sulle väikene, see poleks suur ülekohus sinu poolt, kui sa omale külge harjutad võõraste inimeste kihlusiid, nagu sa ütled, lõhkiajada.

Paul. Mis siis kell nüüd on?

Lapistolle. Teie meeldite mulle väga, noormees. Kell on ükstest.

Paul. Järgmine rong läheb alles pool kaksteist. Ma saan nad veel vaksalis kätte. Kui ma ennast herra Mingasson'i jalge ette heidan...

Lapistolle. Seda nõuu annan ma Teile tingimata.

Benjamine. Ja siis saab kõik jälle pääks! Kiruge aga minu üle hästi — ütelge talle et ma juba kus kolmatkümmend olen — siis avab ta Teile jälle omad käed.

Paul. Usute Teie seda tõesti?

Lapistolle. See on kaljukindel.

Benjamine. Nüüsiis: Jumalaga ja palju õnne.

Lapistolle. Ja wellkord südamlikku tänu, herra Normand.

Paul. Ei ole põhjust.

Lapistolle. Näib wäga kena inimene olewat.

Benjamine. Ja, üks tähtsuseta tühjaxene — aga üsna hää südamline.

Félicien. Ma loodan wäga, et asi tõesti jälle joonde läheb.

Lapistolle. Seda loodate Teie?

Félicien. Ja, sest see oleks täiesti sündmata abielu, mis mulle sugugi ei meeldi.

Lapistolle. Ah, et me just abielust kõneleme, tuleb mulle meelde, et Hector sulle täna hommikul wõõrsile tahtis tulla.

Benjamine. So?

Lapistolle. Kui ta kuulis, et sa koju ei ole tulnud, oli see hää poiss üsna meelest ära.

Benjamine. Nii on ka kord ja kohus. See on

ometi see kõige wähem, mida ma temalt wõin oodata.

Lapistolle (Félicienile) Te peate nimelt teadma, et ta oma peigmehe ja niimoodi ümber käib, nagu oleks see tema... tema isa.

Félicien. Ka see on weel õnn.

Lapistolle Kuidas selle pääle waadata. Ns, wäiksekene, nüüd wõiksime küll selle herraga jumalaga jätta?

Benjamine. Muidugi. Ma toon ainult reisitasku omast toast.

Lapistolle. Sinu toast?

Benjamine. Ja, see esimene sääl ülewel on minu oma. Ma pakin ainult asjad ruttu kokku ja olen silmapilk jälle siin. (Läheb trepist üles).

Félicien (Lapistolle'le) Armas laps!

Lapistolle. Ja. Natukene — iseäralik, aga armas.

Benjamine. Ütelge mulle õige, herra Félicien, kuidas meeldib Teile õige minu wana herra. Shikk — mis?

Félicien. Haruldaselt shikk, armuline preili.

Benjamine. Kui wana ta Teie arwates on?

Lapistolle. Aga Benjamine —!

Félicien. Wii umbes — neli kümmend.

Benjamine. Wiiskümmendneli, mu armas herra Félicien. Minu sünnitaja ei ole mitte wähe uhke oma nooruslise wälimuse pääle, walgetest juustest hoolimata! Ja ma ütlen Teile: see alles elab lõbusat elu.

Lapistolle. Benjamine!

Benjamine. Arwate, et ta ööseti kunagi enne kella kolme koju tuleb? Iialgi!

Lapistolle. Ja sina jääd hoopis tulemata — nii siis olen mina ikka weel parem!

Benjamine. See oli hää wastus! Ma tulen kohe tagasi. (ära)

Lapistolle. Kas ta ei ole tore?

Félicien. Muidugi, muidugi!

Lapistolle. Ja Teie ei saa tema kohta weel õiget otsust, sest et ta siin siisgi natukene häbeneb. Aga kui tal kodus mõnus on, siis on ta tõesti wõrdlematu!

Félicien. Wõin juba arwata.

Lapistolle (eine laua juures) Mis shokolad see siis on?

Félicien. Ma ei tea.

Lapistolle. Lapistolle'i oma igatahes mitte.

Félicien. Wast saadate meile kord oma.

Lapistolle. Austatud meister, seni kui Benjamine ennast korraldab, kuulate wast järele kas minu autojuht warsti walmis on. Ja siis wõiksime wast jalutuskäigu selle omanduse ümber teha.

Félicien. Teie pilkate wist küll?

Lapistolle. Ei sugugi. Siin on ju wäga kena. Mina nägin taga aias isegi kanakuuti.

Félicien. No, siis tulge. Ma näitan Teile meie puud.

Lapistolle. Ükis puu on teil ka?

Félicien. Ja, aga pool sellest on naabri oma.

Lapistolle. Noh siis waatame pärast teie küljest ka.
Félicien. (Ära)

Kaksteistkümnes Ileaste
Lapistolle. Rosette.

Rosette (paremalt poolt) Félicien ütles, et ma rahulikult siia wõin jääda. On mulle ka palju armsam.
Lapistolle (silmab Rosettet) O, missugune ilus tüdruk!
Rosette. Mu herra, Teie ...?
Lapistolle. Lubage, et ennast esitlen? Papa Lapistolle.
Rosette. Ah soo.
Lapistolle. Ja kellega minul lõbu on – kui ma enesele küsimist tohin lubada?
Rosette. Minu nimi on Rosette – ja ma olen herra Félicien Bedarride'i modell.
Lapistolle. O, see rõõmustab mind. Ilusad modellid on minu nõrkus. Ma olen maalikunstist üleüldse waimustatud.

Rosette. See on aga ka ilus kunst.
Lapistolle. Muidugi. Ja ka modellid on enamast ilusad. Teie weel iseäranis.
Rosette. Te olete wäga lahke.
Lapistolle. Ma olen otsuseks teinud herra Félicien Bedarride'i natukene toetada. Ma tulen teda waatama ja loodan kindlasti ka Teiega sääl kokku saada.
Rosette. Wõib olla?!
Lapistolle. Mina maalin nimelt ka mõnikord teate, nii puhke tundidel. Ja kui Te sellega nõus oleksite.
Rosette. Millega siis?
Lapistolle. Minu kunstilist kujutusewõimu natuke toetada.
Rosette. Ärge waewa nähke, herra Lapistolle. Mina olen ainult oma sõbrale modelliks. (Ära)
Lapistolle. Tore! See on mulle hirmus meelt mööda kui mulle niiwiisi nina peale antakse.

Kolmasteist kümnes etteaste.

Lapistolle. Félicien. (Siis) Hector.

Félicien. Herra Lapistolle, wäegu jõudis herra

Hector von Pavezac siia.

Lapistolle. O, see on aga üllatus! Kuidas, pagana pihta, Te siis siia teed leidsite?

Hector (on kesvelt sisse tulnud) Ma tulin Andelyst tagasi – täis rahutust ja muret. Korraga silman ma Teie automobili. Muidugi peatasin ma kohe – ja siin ma olen.

Lapistolle. Suurepärane. Benjamine tuleb kohe alla... ja mina teen Pinglet'le natuke tuld taha. Nägemiseni. (Ära)

Félicien (kõrwale) Wast wõiksin mina...? No, ma katsun wähemalt... (Waljult) Kas Te ei tahaks wast istuda?

Hector. Tänan wäga – ma olen nimelt wähe närwilik.

Félicien. Seda wõin ma arwata. Mure Teie mõrsja pärast...

Hector. Ja, muidugi olen ma mures.

Félicien. Aga selleks ei ole tõesti põhjust. Preili Lapistolle on terwe ja rõõmus. Ja tema siinolek on kõige lihtsamal wiisil seletada. Kui armuline preili eila õhtul

siit mööda sõitis, lõhkesiwad järsku tema automobili rehwid.

Hector. Kõik neli?

Félicien. Ja kõik neli.

Hector. Ühekorraga?

Félicien. Ühekorraga.

Hector. Te annate mulle küll järele, et see mitte wäga tõenäoline ei kõla.

Félicien. Kuidas nii? Just wastuoksa, ma olin juba sagedasti imestanud, et nad mitte ühel ajal ei lõhke. Nad tulewad ühest töökojast, on ühepikkused maad ärasõitnud, on ühesugused raskused läbi teinud - järjelikult peaksiwad nad ka õigusepärast alati ühel ajal lõhkema.

Hector. Minugi pärast. Aga kas siis selles haledas külas ühtgi wõõrastemaja, ühtgi lihtsat öökorterit ei ole, kus noor tütarlaps, kellel äpardus on juhtunud, mõni tund puhata wõib?

Félicien. Mitte wõõrastemaja haisugi. Aga ärge sellepärast muretsege. Herra Paul Nor-

mand oli Teie mõrsja vastu vastutatelix. Ta laskis teda koguni omas toas magada.

Hector. Mis Teie ütlete?

Félicien. Iseenesest mõista üksinda. Tema ise saatis öö sün seller tugitoolis mööda. Alles täna hommikul läks ta tema juurede — et teda üleräratada.

Hector (meelest ära) Ta on teda ...?

Félicien. Ja muidugi! Teie mõrsja karjatasgi üliarmsalt. Siis keetsivad nad ühes koos shokoladi ja ootasivad rahulikult herra Lapistolle'i tulekut. Muud ei olnud midagi, ma annan Teile pühaliku tõenduse: mitte kõigevähematgi. Teie tunnete nüüd selle juhtumise ilmasüütat-kõiku.

Hector. Aga preili Benjaminele tahan ma tublisti oma arvamist ütelda.

Félicien. See jätke parem tegemata. Ja lubage, et Teile wähe nõuu annan.

Hector. Häämeelega.

Félicien. Nii siis kuulake. Meie oleme preili Benjaminega palju Teist kõnelnud.

Hector. Tõesti?

Félicien. Ütelge mulle otsekoheselt: kas see abielu Teile palju tähendab?

Hector. Iseenesest mõista!

Félicien. Seda ma usun. Sellepärast ma ka arwan et kui ka see wäikene üleaisalöömine õige mõru suutäis on...

Hector. Kurat teab.

Félicien. Neelake ta alla! Ärge tehke talle ühtegi etteheidet, ärge laske ennast ühegi ägedaks sõnaks ärritada. Naeratage ja jääge waukumata lahkeks!

Hector. Mis, ma ei pea teda sugugi märgata laskma...?!

Félicien. Ta ütles nimelt, et nii kui Teie ühe sõnaga wõi kõigewäiksemagi märgi läbi oma rahuolematust näitate, ta lihtsalt Teile sõna tagasi annab. Ja, see wäikene preili oskab pagana energialine olla.

Hector. Kellele Teie seda ütlete?
Félicien. Nü siis olete hoiatatud.
Hector. Ma tänan Teid. Ja ma tahan katsuda enesest jagu saada. Kerge ei saa see mulle küll olema.

Neljasteistkümnes etteaste.

Endised. Benjamine.

Benjamine (tuleb Pauli toast) Soo siin ma juba olen. Noo, Hector, Teie siin?
Félicien. Herra von Pavezac tuli just praegusel silmapilgul.
Hector. Tere Benjamine. Kuidas Teil käsi käib?
Benjamine (on trepist alla tulnud) Tänan, wäga hästi, armas Hector.
Félicien. Ma jätan Teid üksi. Teil on teineteisele wistist 1000 asja seletada. Nü siis nägemiseni pärastpoole.
Benjamine (Félicien'le) Nüüd laseb ta wististi lahti.
Félicien. Igatahes. Wähemalt siis kui ta Teid tõsiselt armastab. (Ära).

Hector. Kui ilus hommik.

Benjamine (kõrvale) Ta ei julge weel. (Walju)

Hector, ma tunnen wäga hästi, et minu ülespidamine mitte üsna õige ei olnud.

Hector. Ah, ärme sellest ometi rääagime. Ma ei leia selles wäikses tähtsuseta juhtumises midagi iseäralist wõi laiduwäärilist.

Benjamine. Tõesti mitte?

Hector. Nagu ma Teile ütlesin.

Benjamine. Teie leiate siis selle üsna korras olewat, et Teie mõrsja ööseti maanteel ümberhulgub ja hommikul kella üheteistkümne ajagu weel kodus ei ole?

Hector. Ükski inimene ei ole peremees oma automobili üle.

Benjamine. Siis on Teile ka üsna üks kõik, et ta ööd ühe wõõra nooremehe juures ja isegi selle wõõra nooremehe toas mööda saatis?

Hector. Aga üksi, armsam Benjamine, — üksi!

Benjamine. Kas Teie seda nii selgesti teate?

Hector. Ja, mina — mina...

Benjamine. Teie jääte nii ilma pikema jututa

sellega rahule, mis Teile rääagitakse. Kui see kõik nüüd aga tõsi ei ole?

Hector. See on aga ometi tõsi.

Benjamine. Kui ma aga seda noortmeest juba ammu tundsin? Kui kõik see juhtumine ettekavatsetud lugu oli.

Hector. See mõte ei ärita mind.

Benjamine. Tõesti mitte?

Hector. Ma usun Teisse. Nii siis naeratan ma ainult – ja waikin.

Benjamine. Ei, seda poleks ma siiski wõimalikuks pidanud, et keegi julgeks minuga nüwüsi ümber käia.

Hector. Benjamine!

Benjamine. Nii siis on minu elu kõige suurem pettumus.

Hector. Mis Teie ütlete?

Benjamine. Kui ma Teile ka ainult niigipalju (lööb sõrmega nipsu) armas oleksin, siis oleksite süa sisse tormanud kui maruhoog. Teie oleksite möllanud armukadedusest, Te oleksite mind hirmsaste haawanud ja

mulle ütelnud, et minu ülespidamine kõik seniaegsed wägitükid warju jätab, et ma üks tühi paljas, parandamata kergemeelne, üks häbemata inimeseloom olen! Ja Teie oleksite uksi paugutanud ja karjunud. Nii oleksite pidanud ülesastuma. Ah ja kui armas oleksite mulle siis olnud, kui Te ennast niiwiisi oleksite ülespidanud.

Hector. Ei, nüüd läheb see mulle lõpuks süsgi lüale. Sellest silmapilgust saadik, kus Teie sellel kana kartsal ilmusite olen ma ennast wäewõimuga talitsenud – ennast rahule sundinud. Aga nüüd pean ma rääkima. Benjamine, Teie olete ennast üles pidanud ühel wiisil...

Benjamine. Liiga hilja, mu armas, liig hilja. Ma ütlen Teile: parem tahan ma, nagu see tüdruk kellest piiblis jutt on, kelle nimi mulle praegu meelde ei tule, sajakuue kümne seitsmenda aastani oma neitsilikkust alal hoida – enne kui et ma ta Teile ohwerdan.

Hector. Benjamine, ma wannutan Teid...

Wiiesteistkümnes etteaste.

Endised. Lapistolle.

Benjamine (sinnailmuvale Lapistolle'ile)
Ah, papa; sa tuled just õigel ajal.

Lapistolle. Mis siis jälle on juhtunud?

Benjamine. Muud midagi, kui et ma selle herra ta peigmehe kohustest wabastasin.

Lapistolle. Mis, teie ei taha abielusse astuda?

Benjamine. Ei iialgi!

Lapistolle (Hectorile) Mis Teie talle siis kurja tegite?

Benjamine. Ta on mind kõige hirmsamalt haawanud: ta ei teinud mulle etteheiteid.

Hector. Herra Lapistolle, seletage talle ometi...

Benjamine. Mida siis? Et Teie ainult minu kaasawara tahtsite. See on ju päewa selge.

Hector. Niisuguse haawamise pääle ei jää mulle küll muud järele, kui ennast tagasi tõmmata.

Benjamine. Teie olete sellega kaua küllalt oodanud.

Hector. Elage hästi, herra Lapistolle.
Lapistolle. Mul on lõpmata kahju...
Hector (ära)
Benjamine. Niisugune lambapää!
Lapistolle. No wäiksexene, et täna hommikul siin wist enam kihlusi ei leidu, mida sa nurja ajada wõiksid, siis wõiksime küll minema hakata?
Benjamine. Ja kõiges selles õnnetuses oled ainult sina süüdi.
Lapistolle. No muidugi, lõpuks olen ju ikka mina patuoinas.
Benjamine. Sa kaswatasid mind halwasti! Sa tegid mulle selgeks, et ma igat oma tuju täita wõin ja kõik teised sõbrad, wiimaks isegi mu peigmees, tundsiwad sellest lõbu kui ma rumalusi tegin.
Lapistolle. Ära räägi ometi nii hirmsaid lollusi.
Benjamine. Waata, see meeldib mulle! Nii on õige! See on esimene mõistlik sõna, mida ma kunagi sinu suust olen kuulnud.

Kuueteistkümnes etteaste.

Endised. Paul.

Paul (tuleb keskelt). Neljakümne kolme inimese ees, kes rongi pääle astusid, nimetas herra Mingasson mind tattninaks. Ja Florise oli ikka weel minestuses.

Lapistolle. Siin läks aeg Teie äraolekul ka õige lõbusasti mööda. Mu tütar ajas oma peigmehe minema.

Paul. Ma pean Teile awalikult tunnistama: see on mulle täesti ükskõik. Kui tema tujud talle pahandusi toowad, siis on see talle üsna paras.

Lapistolle. Lubage omas wihas ei tohi Teie ometi wiisakusetaks minna.

Paul. Kas Teie praegu ära sõidate?

Benjamine. Ja kohe.

Paul. Ma ei lase Teid aga minna enne kui Teile tublisti oma arwamist olen ütelnud.

Lapistolle. Herra Normand!

Benjamine. Lase teda kõnelda.

Paul. Ma ei ole weel iialgi ühte nii halwasti

kaswatatud noort neidu näinud kui Teie. Teie tormate nagu lahtilastud noor wares läbi elu ja jätate ainult rusud järele. Ja kellegil ei ole julgust Teile ütelda et Teie lihtsalt wäljakannatamata olete. Aga mina, mina ütlen Teile seda praegu.

Benjamine. Wiimaks ometi üks inimene, kes minuga niiwiisi ümber käib nagu ma seda olen ära teeninud.

Lapistolle. Ja nüüd saab sellest wast küllalt, herra Normand.

Paul. Ei ammugi weel mitte! (Benjaminele) Teie arwate, et kui Teie rikas olete — isegi weel palju rikkam — et Teile sellepärast kõik rumalused lubatud on? Aga sääl Te eksite. On kuritegusid olemas, mida terwe ilmaa warandusega ei saa hääks teha.

Benjamine. Edasi! Edasi!

Paul. Ja kui Teile keegi tõtt oleks ütelnud, siis oleks ta Teile sellega määratu hääteo teinud.

Lapistolle. Aga herra Normand!

Paul. Teic – Teic ... Teic rumal plixov!

Benjamine. Papa, see noormees meeldib mulle!

Lapistolle. Mulle mitte!

Eesriie.

Kolmas waatus.

Suur büroo-ruum. Tagaseinas kaks akent, mõlema akna wahel kirjutuse-pult. Paremal pool taga uks, mis koridori wiib, paremat kätt ees teine kirjutuse-pult. Pahemal pool ees uks, mis direktori tuppa wiib, pahemas seinas kolmas kirjutuse-pult. Toolid ja pingid. Üks riidewarn. Taga üks telefoni-aparat.

Esimene etteaste.

Toupet. Boissy. (Pärast) Mingasson.

Taupet (*waatab ajalehelt üles*) Juba jälle kaks kuritööd sel nädalal. Kui ma õieti lugesin, oli neid käesolewal kuul kaks teist kümmend. Ja seda peawad inimesed parajaks ajaks, et surma-nuhtluse ärakaotamise tööks kihutuse tööd teha.

Kas Teie ka surmanuhtluse ära kaotamise poolt olete, herra Boissy?

Boissy (ei wasta)

Toupet. Herra Boissy!

Boissy (kes agaralt oli kirjutanud; üles waadates) Mis Te ütlesite?

Toupet. Ma lubasin eneselt Teilt küsida kas Teie ka surmanuhtluse ära kaotamise poolt olete.

Boissy. Jumal, armas herra Toupet...

Toupet. Aha, selle kohta ei ole Teil arwamist. Teie olete nii ja nii mitme moodsa jandi kirjutanud ja järjekindlult huwitawad Teid ka ainult niisugused sündmused, mida pärast ühe ilusa tüdruku kawalu trikoos näitelawale wõib tuua. Kõige muu jaoks ja iseäranis Teie ameti jaoks ei ole Teil ühtegi huwi.

Boissy. Mis Teie tahate, herra Toupet...

Toupet. Wiimati on Teil ju ka õigus. Kirjutage aga rahulikult oma jantisid, austatud ametiwend, see ei saa

Teie edasijõudmisele teenistuses mitte takistuseks olema. Just ümberpöördult, kui Teie herradele ülematele aegajalt mõned hääd teatri piletid saadate, saab Teile alati kõigekõrgem lahkus osaks.

Boissy. Aga, herra Toupet...

Toupet. Ma kõnelen täitsa ilma kibeduseta. Mul pole enam auuahnust, sest et mul muidu kops üle maksa läheks. Kirjutage aga pääle oma jantisid. Teie olete eht meie aja laps, kellele ükski abinõu selleks liig halb ei ole, et aga edasi jõuda, kes nilbete naljadega omale selle tõreduse tagaajamiseks raha teenib, milleks ta wäikene palk muidugi ei ulata. Ma ei wõi Teid sellepärast laita, ma pean Teid ainult kahetsema. Et oma elu ainult tööle pühendada, selleks peab tugew iseloom olema. — Wabandage, ma wist eksitasin Teid koguni ühe kõditawa repliee loomise juures? Tehke aga edasi. (Waatab jälle tajalehesse).

Boissy. Tänan wäga, herra Toupet. (Kirjutab edasi).

Toupet (loeb) Materjali rohkus sunnib meid meie kuulitawa westeloo jõrge homseks jätma. (Räägib) Kuulmata! (Paneb ajalehe korvi) Kelle teenistuse kord siis täna on?

Boissy (ei wasta).

Toupet. Herra Boissy!

Boissy (hirmudes). Wabandage, herra Toupet.

Toupet. Ma lubasin enesele ainult küsida kellel täna teenistuse kord on?

Boissy. Herra Paul Normand'il.

Toupet. Aha, herra Paul Normand'il, meie tulewasel direktoril. Inimene, kellele ma wiie aasta eest meie töö algaimed selgeks tegin, ja kes meile nüüd warsti hakkab käsk*u*sid andma. See teeb omale asja hõlpsaks, wõtab lihtsalt direktori tütre naiseks. Päris harilik edasipüüdja. Teie teate ometi mis üks edasipüüdja on.

Boissy. Ma arvan küll. See peab ju minu uuema jandi meesterahva pääosa olema. Ja naisterahvast pääosaks saab rexlame. Tore mõte, eks?

Toupet. Suurepäraline.

Boissy (laulab) Muud kui rühi
Küürus selg;
Püksa nühi
Küll siis jalg
Astub kõige kiiremalt.

See on etteastumise kuplee.

Toupet. Pupüsti lollus.

Boissy. Aga herra Toupet.

Toupet. Minu meelest on kõik Teie jandid hirmus halbid.

Boissy. So?

Toupet. Ja. Ma ütlen seda ilma kibeduseta. Ainult kui kõrvaline päältvaataja.

Mingasson (ilmub pahema poolsele uksele) Herra Toupet!

Toupet (ruttab ta juurde) Herra direktor?

Mingasson. Kas Te oleksite vast nii lahke,

ja kirjutaksite mulle selle aruande ilma wigadeta kella veljaks pääle lõunat ümber?

Toupet. Wäga hääemeelega, herra director.

Mingasson. Kas herra Normand weel siin ei ole?

Boissy. Ei, herra director. Täna on tema teenistusekord, nii siis tuleb ta alles kell kümme.

Mingasson. Õigus, ja. (Ära).

Toupet (kumardab) Herra director....

(Pääle selle kui Mingasson läinud on)

Sinder! Neliteistkümmend lehekülge ümberkirjutada kuni pääle lõunani. Herra Normand'i käest sa seda muidugi ei nõuaks!

Boissy. Teil on ju nii imeilus käekiri.

Toupet. Ja muidugi, see mul on. Minal oli weel ilukirjutusest aimu ja ei tunnud sellest häbi. Aga ma ei lase ennast äratappa ja ei kirjuta sellepärast seda aruannet mitte umber.

Teine etteaste.

Endised. Paul.

Paul (paremalt poolt; wähtawalt halwas tujus. Ta läheb riidewarna juurde ja riputab sinna oma kübara ja palitu)
Tere hommikust, mu herrad.

Boissy. Tere hommikust.

Toupet. Hommikust, herra Normand, Teie olete wiis minutit hiljaks jäänud, herra Normand.

Paul. Mina mitte. Rong.

Toupet. See tuleb sellest kui maal elada.

Paul. Kuulge, Toupet, ma juhin Teie tähelpanemist selle peäle, et mul täna wäga halb tuju on.

Toupet. Aa!

Paul. Teie ei tohi pahaks panna, kui ma täna enesele selle eesõiguse wõtan, mis harilikult ainult Teie oma on.

Boissy. Wäga hästi öeldud!

Toupet. Ma ei saa Teie tähendustest aru. Peäle selle olen ma selle päewani, kui

Teid teiseks direktoriks nimetatakse, Teie ülem.

Paul. Seda ma tean.

Toupet. Ja sellena annan ma selle arvande Teie kätte ja käsen Teid teda kella kolmeni ümber kirjutada.

Paul. Andke siia! (Kõrwale) Selle aja sees ma wähemalt ei mõtle.

Toupet (Boissy'le) Kas ma Teile ei ütelnud, et ma seda ümber ei kirjuta?

Boissy. Ta näeb üsna segane wälja.

Toupet. Ja.

Boissy. Mis tal peaks olema?

Toupet. Ta wõttis wist wõidujooksu kihlweoludest osa ja kaotas.

Kolmas etteaste.

Endised. Casimir.

Casimir (paremalt poolt) Teine pool unlitsa restorani kellner küsib kas herra Normand täna siin soowib süüa.

Paul. Ja, muidugi.

Casimir. Ta tõi söögikaardi ühes.

Paul. Andke siia! (Wõtab kaardi)
Casimir. Ma walisin omale wasikaliha kottltid schmoritud tomatidega. Wasikaliha kottletid on alati maitswad.
Paul. Ütelge, et ta mulle oinaragud kartulitega toob. Ja natuke salatit ja magusat rooga.
Casimir. Kohwi ka?
Paul. Ja.
Casimir. Ja üks naps, eks?
Paul. Ja, napsi ka.
Casimir. Täpipäält kell kakstcistkummend.
Paul. Nagu alati.
Casimir. Hää küll, herra Normand. (Ära)
Toupet. Herra Boissy!
Boissy. Herra Toupet?
Toupet. Kui Teie kahekordne elukutse kui ametnik ja luuletaja Teile selleks aega annab, tahaksin Teid kutsuda minuga sääl restoranis üle uulitsa üks partii biljardit mängima tulla. Me mängime klaasi napsi pääle.

Boissy. Hääameelega, herra Toupet. Aga Te teate ju et ma alkoholi ühelgi kujul ei tarvita.
Toupet. See oleks ka ainult minu jaoks. Kui mina kaotan, maksan ma Teile selle, nagu alati, vana kirjamarkidega.
Boissy. Siis olen rõõmus. (Nad teevad oma laudade pääl korda ja võtavad siis riidevarnalt oma palitud ja kübarad).

Neljas etteaste.
Endised. Félicien.

Félicien (paremalt poolt) Homikust, mu herrad.
Boissy. Tere hommikust herra Bedarride.
Toupet. Teie teener.
Félicien. Teie teener. Ega ma omete Teid ära ei ajanud?
Toupet. Sugugi mitte, sugugi mitte. Meie oleme täna hommiku siin oma kohuseid täitnud ja tohime ilma südametunnistuse riivata mõni minut enne määratud

aega tööd lõpetada. (Mõlemad ära).

Paul. Sina Parisus? Miks sa maale ei jäänud?

Félicien. Sellepärast, et ma, arwasin, et minu siinolek tingimata tarwilik on — ja selles oli mul ka õigus.

Paul. Mis on? Mis siis jälle on juhtunud?

Félicien. Sul pole tarwis ehmatada. Sa oled ju kole närwiline.

Paul. Selleks on mul küll teatawal mõõdul õigust. Ma ei ole weel herra Mingasson'i näinud, aga ma lasksin tema laua pääle kahekümnekolme leheküljelise kirja panna, milles ma eilaõhtused juhtumised selgesti ära seletan. Ja nüüd ootan ma! Ah, armas sõber, kui ma enesele ette kujutan, et ma oma ma oma Florise wõiksin kaotada...

Félicien. Ah jäta mind sellega rahule. Sa ei armasta teda ju sugugi.

Paul. Mis sa ütled?

Félicien. See on kõik ainult ettekujutus, sellepärast, et sa tunned, et ta sulle

kadunud on. Õiguse pärast ei hooli sa temast midagi. Aga kõneleme parem millegist huvitavamast.

Paul. Mulle näib ometi et mu kihlus...

Félicien. Ma tulen otse Lapistolle poolt.

Paul (kargab üles) Mis? Sina käisid nende inimeste juurde?

Félicien. Miks siis mitte? Pääalegi kutsuvad nad mind oma poole.

Paul. Nii siis see sigar, millega sa uhkustad...?

Félicien. Selle pakkusiwad nemad mulle. Havanna, mis 2 franki 50 tsentimi maksab, mu armas. Esimese kahe järele läks mul süda kangesti halwaks, aga nüüd ma harjun juba sellega.

Paul. Sa oled päris orja hing.

Félicien. Ja sina pumpää. Ja muidugi, ma käin Lapistollidega läbi. Ja ma ütlen sulle, sa oled wäikse pääale sügawat mõju awaldanud.

Paul. Missuguse wõikse pääle?
Félicien. Noh wõikse kompreksiplika pääle. Ta ei tea seda ise weel, aga ta on walmis sind armastama hakkama.
Paul. Hakkad sa juba jälle mind sellega tüütama. Preli Lapistalle on mulle õhk ja mina olen temale õhk. Mina olen talle niisama wastumeelt nagu tema minule, taewale tänu, et me teineteist iialgi enam ei näe.
Félicien. Tõesti mitte?
Paul. Ma annan sulle selle pääle oma sõna.
Félicien. No, mina selle pääle nii kindel ei ole. Benjamine lubas isegi mind minu atelјees waatama tulla.
Paul. Sinu atelјees?
Félicien. Jassimugi. Sa tohid ka mulle wõõrsile tulla ja ma saan süda-

mest sinu külaskäigu üle rõõmus-
tama.
Paul. Sinul on ateljee?
Félicien. Ja missugune weel.
Paul. Mişa ajast saadik siis?
Félicien. Täna hommikust saadik.
Ja ma hakkan ühte näopilti maa-
lima. Arwa ära kelle oma. Isa
Lapistolle'i oma. Nii olen ma
siis nüüd kuiwal. Sina aga
patsutad ikka weel soos.

Wiies etteaste.

Endised. Mingasson.

Mingasson (pahemalt poolt) Mis, Teie
olete siin, herra Paul Normand?
Paul. Ja, herra direktor!
Mingasson. Taga parem. Teil on
teenistuse kord ja tarwitate seda
aega selleks, et wõõraid wastu wõt-
ta. See on wäga kahetsemise wäärt
nähtus, sest just täna on iseäranis
palju tegemist.

Felicien. Ma lähen juba. Teie ja jumalaga austatud herra Mingasson.

Paul (Felicien'le) Oota weel üks silmapilk. (Mingassonile) Herra direktor!

Mingasson. Mis on?

Paul. Kas Teie selle wäikse kirja üle silmasite, mis ma Teie puldi pääle laskin panna?

Mingasson. Mina ei silma iialgi midagi üle – ma töötan kõik põhjalikult läbi.

Paul. Lugege teda, ma palun Teid. See on ometi wõimata, et Te mind oma perekonnast wälja heidate, sellepärast et preili Lapistollele ile meelde tuli...

Mingasson. Austatud herra, kui meie wahel muud midagi ei seisaks, kui et keegi wõõras noor daame wastu wiisakuseta oli, siis wõiksin ma seda wast unustada. Aga ma ei wõi seda Teie ees warjata, et mul sügawas hing põhjas weel teine mõte elab.

Paul. Missugune siis?

Mingasson. Terwe see lugu selle noore naisterahwaga, kes kella üheteistkümmne aegu öösel Teie juurede ilmus ja järgmisel hommikul kell kümme weel sääl oli...

Paul. Selle imeliku juhtumise olen ma Teile oma kirja 19 ja 20-mal leheküljel ära seletanud.

Félicien. Kui ka kõik wälimised märgid tema wastu kõnelewad, ta on siisgi ilmsüüta, herra Mingasson.

Mingasson. Ma ei wõi paraku Teie kaassüüdlase ütelusele iseäralist tähendust anda. Kes siis see preili Rosette oli, keda ma ka Teie juures tundma õppisin?

Félicien. Selle wõtan ma oma arwesse. See on minu sõber.

Mingasson. See kõlab aga natuke imelik. Üks parema seltskonna naesterahwas oleks sel wiisil Teie-sõbraga seltsinud?

Félicien. Jamuidugi. Nad leppisiwad isegi wäga hästi kokku.

Mingasson. Kuidas tahate Teie seda seletada, herra Paul Normand?

Paul. Lugege lehekülgelt 21 kuni 23, herra direktor.

Félicien (rõhuga) Ma wannun oma laste nimel...

Mingasson. Jätke juba. (Paulile) Ma tahan Teie kirjutuse tähelpanelikult läbi lugeda ja kui Teil korda läheb mind uskuma panna...

Paul. See ei ole teisiti sugugi wõimalik.

Mingasson. Siis annan ma Teile andeks.

Paul (õnnelikult) O, herra Mingasson!

Mingasson. Aga et ma kindel pean olema, et ma oma lapse mitte ühe annetu kätte ei ole usaldanud, siis lasen ma nüüd kuus kuud Teie järele walwata. Kui selle kuue kuu jooksul Teie majahoidja käest, ell-ra ma

ühendusesse astusin; ahulolduwaid teateid Teie chuviisi kohta saan, siis tohite Teie määratud aja järele minu tütrega abielusse astuda.

Paul. O, see tingimine mind ei kohuta. Ma võin oodata. Ja terve elu täis era- ja ametlikku püüdmist...

Mingasson. Küllalt, küllalt! Tulge minu bürooosse kaasa. Meil on Teie jaoks ametlikka käskusid. Hääd tervist herra Bedorride (ära pahemale poole).

Paul (Félicienile) Sul on iseäraline viis oma sõpra kaitsta.

Félicien. Luba! Ma vandusin isegi oma laste nimel.

Paul. Sul pole neid ju olemas

Félicien. Ei. Aga ma ei ma ei armasta neid sellepärast sugugi vähem.

Paul. Kas seda nüüd tarvis oli ütelda, et Benjamine ja Rosette nii hästi kokkulepivad.

Félicien. Aga see on ometi nii. Peaw ma wast

waletama?

Paul (meeleheitel) O!

Mingasson'i hääl. Herra Paul Normand!

Paul. Olen juba siin! Olen juba siin! (Félicien'le) Sa oled üks lambapää! (Ära).

Félicien. Ja sina üks tola! (Üksi) Aga ma aitan sind õnnele – kõige ja kõige pääle vaatamata. Ma tõin väiksest kompvekiplikost põevapildi kaasa... Selle panen nüüd sinu kirjutuse-mapi wahele ja kui Benjamine siia tuleb – ja ta tuleb – siis awaldab ta ta juba oma mõju. (Waatab oma kella) See tähendab: ta peaks õigusepärast juba siin olema.

Üheksas etteaste.

Félicien. Lapistolle. Benjamine.

Lapistolle'i hääl. Siin, ütlete Teie? Tänan wäga, mu armas.

Félicien. Ah, sääl Teie olete.

Casimir (laseb Lapistolle'i ja Benjamine sisse astuda, siis ära)

Benjamine. Siin me oleme. Tere, herra Félicien.

Félicien. Tere, armuline preili.

Lapistolle. Miks siis Benjamine tingimata nõuab, et mina temaga siia tulen. Ta ütleb: ma peavsin seda Teie käest küsima.

Félicien. Teie preili tütar soovib ennast minu sõbra Pauli juures wabandada. Ma ütlesin talle, et ta temaga kesspäewal bürows wõib kokku saada ja lisasin juurde, et mina ka sel ajal siin saan olema. Kui meie siin walmis oleme, siis saadan ma Teid koju, sest et me ju ühes koos einet sööme.

Benjamine (Lapistollele) Soo nüüd sa tead.

Lapistolle. Sa leiad tarwiliku olewat ennast herra herra Paul Normandi ees wabandada?

Benjamine. Ja.

Lapistolle. Aga ta haawas ju sind.

Benjamine. Mina teda ka.

Lapistolle. Tähendab olete tasa.

Benjamine. Kaugeltki weel mitte. Mina ajasin ta kihluse nurja.

Lapistolle. Ja sinu oma on tema pärast pea aegu luhta läinud.

Benjamine. Aga tema armastas oma pruuti enam, kui mina oma peigmeest.

Lapistolle. No, nüüd ma ütlen —

Benjamine. Ah parem wait, säält tuleb keegi.

Seitsmes etteaste.

Endised. Paul.

Paul (tuleb Mingasioni toast; sinna poole rääkides.) Ma arvan, et ta veel siin on. Ma vaatan kohe järele. (Märkab Benjamini ja Lapistolle.) Issand Jumal!

Félicien. Mulle tulivad külalised.

Paul (kogeledes.) Ja, seda ma naen...

Benjamine. Meie oleme Teie meelest küll õige pääeetükkivad, mis?

Paul (ealistviisi.) Kuidas on see siis võimalik, preili Lapistolle? Selle järele, mis meie vahel on juhtunud... Ja et ka Teie herra isa... (Félicien'le.) Meil on veel teineteisega kõnelemist.

Lapistolle. Ma olen Teiega üsna nõus, et see väga imelik on, et meie siia tuleme. Aga minu tütar tahab ennast tingimata Teie ees vabandada.

Paul. Wabandada?

Benjamine. Ja kas Teie oma äiaga ikka veel tülis olete?

Paul. Ikka veel.

Benjamine. Mul on hirmus kahju, et mina selle tüli põhjus olen. Ja ma palun Teid, et Te minu pääle enam pahane ei oleks.

Paul. Ma ei ole Teie peale enam pahane.

Benjamine. Kui Te soovite, läheksin minu papaga koguni veel herra Mingassoni juurde.

Paul. Ah ei, preili Lapistolle, see ei oleks õnnelik mõte. Ma olen ainult rõõmus, et herra Mingasson ära läks. Mulle oleks see hirmus piinlik olnud, kui ta siin Teiega kokku oleks juhtunud.

Benjamine. No, ma ei tule ju iialgi enam siia.

Paul. See oleks ka kõige parem. Nägemiseni, preili Benjamine! Nägemiseni,

herra Lapistolle! (Félicien'le.) Ja siis on mul Sinuga rääkida. (Ära pahemale poole.)

Benjamine. Antsakas viis meie lahkuse peale vastata.

Lapistolle. Ja, nüüd on ta Su lõpulikult välja visanud. Ja see kulub Sulle ära.

Benjamine. O, ma tean väga hästi, miks ta nii lahkuseta oli.

Lapistolle. S-o?

Benjamine. Sinu juures olek mõjub tema tema peale halvasti. Ma panin seda juba eila maal tähele, nii kui Sa ilmud lähel ta oelaks.

Lapistolle. Nagu ma seda poleks teadnud, et mina viimati kõiges süüdi olen.

Benjamine. See on aga nii. (Félicien'le.) Imelik, nii kaua kui ma mäletan, piirasid mind nooredmehed, kes mu ümber liblitsevad, kes minu naeratuse eest valmis on ühe jala peal läbi terve linna

kargama ja ühel ilusal päeval lasen ma ühte väikest ametnikku enesele ninasse karata. See on ometi enam kui nalja- kas.

Lapistolle. Mul on üks mõte, kuidas me sellele naeruväärilisele seisukorrale lõpu võime teha. Kuidas oleks kui me nüüd ära läheksime?

Benjamine. Ja, see on õige. Läheme.

Lapistolle (ära.)

Benjamine. Kas võite enesele ette kujutada, koosolemine selle noorema mehega mõjub minu peale just kui toore karumarjade söömine. Hambad lähevad hellaks, aga isu kasvab.

Lapistolle (hääl.) Benjamine!

Benjamine. Kohe, papa! Nägemiseni, herra Felicien! Aga see on kindel: Teie sõbral on halb iseloom ja ma kahjatsen neid inimesi kes igapäev tema seltsis peavad olema.

Félicien. Ja, igatahes.

Benjamine (ühe puldi juures.) Siin ta vist töötas?

Félicien. Ja, see on tema kirjutuslaud.

Benjamine. Ja tema tool.

Félicien. Ja tema tindipott ja tema nuga ja tema kustutuse-liiva tops.

Benjamine. Ja tema kirjutusemapp.

Félicien (mängitud kohkumisega.) Seda, palun, ärge puutuge!

Benjamine. Miks siis mitte?

Félicien. Sellepärast, et ta mulle veel nimelt ütles: „Kui vast preili Benjamine siia peaks tulema, siis pane tähele, et ta minu kirjutusemapi kallale ei lähe." (Paneb käe mapi pääle.) Tal on sääl vististi väga tähtsad aktid sees.

Benjamine. Wast ehk ka hoopis midagi muud. (Lööb mapi lahti, näeb oma päevapilti.) O!

Félicien. See läks korda!

Lapistolle (tuleb tagasi.) No kuule väikene, nüüd pidin ma veel kord trepist üles ronima – see pole Sinu poolt sugi ilus nali: siis tule ometi ükskord!

Benjamine. Ei, ma pean enne veel herra Félicien'ga midagi läbirääkima.

Lapistolle. Mis siis see nüüd jälle peab tähendama? Mis Sul siis järsku herra Bedarridiga läbirääkida on?

Benjamine. Kui see saladus poleks, siis ma ei paluks ju Sind mitte ära minna.

Lapistolle. Tuhat ja tuline! Aga ma ei või Sind ometi üksi jätta?

Félicien. Siis usaldage oma tütar minu kaitse alla. Ma saadan ta koju ja siis saame jälle eine ajaks kokku.

Lapistolle (ära minnes.) Kas kell üks?

Benjamine. Ja, kell üks.

Lapistolle. Nägemiseni! (ära.)

Benjamine. Nägemiseni, papa! – Herra Bedarride.

Félicien (*kõrvale.*) Ta hakkab juba jälle õnge. (*Walju.*) Armuline preili?

Benjamine. Ütelge mul midagi! Weel mõne minuti eest oli ju herra Normand'i ülespidamine minu vastu nii külm kui vähegi võimalik.

Félicien. Jääne.

Benjamine. Ta avaldas isegi soovi, et mind enam ialgi näha ei saaks.

Félicien. Jamuidugi, seda ta tegi.

Benjamine. Siis peaks ometi arvama, et ma talle täitsa ükskõik olen.

Félicien. Wõiks koguni ütelda: täitsa vastik.

Benjamine. Ja vast võtate vaevaks tema kirjutusemappi avada ja järel vaadata, mis sääl sees on?

Félicien. Häämeelega! (*Waatab mapi sisse.*) Oo!

Benjamine. Te ei eksinud – see on minu pilt. Kas võite mulle seletada, miks tal minu pilt mapis on?

Fèlicien. Ei, niisugune eesel! Niisugune mõtlemata tegu! Ei, missugune kahetsemiseväärt inimene kill minu olen! (Wajub ühele toolile.)

Benjamine. Mis siis Teiega on?

Fèlicien. Ma olen hirmsas kimbatuses! Ma ei tohi oma vannet murda, ja ei või ka mitte vaikida.

Benjamine. Mis? On ta Teid isegi vanduda lasknud?

Fèlicien. Kust võis ta Teie piedi saada? On ta miüa?

Benjamine. Jumal hoidku!

Fèlicien. Ja, siis...

Benjamine (temale järele tehes.) Ja, siis... Kas Teie ikka veel midagi ei tea?

Fèlicien. Ei, ei, ma ei lase eneselt seda saladust välja meelitada.

Benjamine (otse tema ette astudes.) Ta armastab mind.

Félicien. Mina pole midagi ütelnud! Teie olete tunnistaja, et ma Teile midagi pole avaldanud.

Benjamine. Nüüd ütelge ise, armas Félicien, kas see ei ole kuulmata?

Félicien. Teie röömustate küll selle üle?

Benjamine. Ei, seda usun ma vähem. - Ma olen õigusepärast rohkem üllatatud.

Félicien. Aga see on ju kõik nii kergesti arusaadav. Ta tahab kõigest kõrvale hoida, mis armamist võiks segada, nagu tahaks ta ainult Teie miljonisid.

Benjamine. Arvate Teie?

Félicien. Ta armastab Teid hullumeelsuseni. Aga ärge ennast selle üle ärritage - ta ei avalda seda Teile iialgi. Kui Teie tema käest näituseks küsiksite: „Kuidas siis minu pilt siia saab?" (Näitab mape pääle.) ta vastaks Teile lingi-

mata: „Mina ei ole teda sinna pannud." Nii siis halastage ja hoidke ennast temast eemale. Laske teda unustust otsida ja preili Mingassoniga abiellusse astuda.

Benjamine. See annab ometi imestuseväärt iseloomukindlusest tunnistust, kui keegi ennast nii vastikult ühe noore naesterahva vastu üles peab — ainult, et see ei märkaks, et ta teda armastab. Waat see on tragi. Teie väikene ametnik hakkab mulle ikka rohkem meeldima ja ma ei lähe siit enne ära, kui me temaga sõbraks pole saanud.

Kaheksas etteaste.

Endised. Üks Kelner. (Pärast) Paul.

Kelner (korriga, kus vaagnad ja taldrikud sees, paremalt poolt.) Tere mu herrased!

(*Paneb korvi Pauli puldi kõrvale ja lahkub siis ära.*)

Benjamine. Mida siis see siin tahab?

Félicien. Ta toob Paulile einet.

Benjamine. Mis, ta sööb einet siin?

Félicien. Wähemalt neil päevil, kui tema käes teenistuse kord on.

Benjamine. Sääl, oma puldi ääres?

Félicien. Ja oma puldi ääres.

Benjamine. Ah, see on ometi kena. Ma kujutan enesele selle väga lõbusa ette. (*Telefon kõliseb.*) Kas abielumehed siin ka oma kaljeluudega söövad? (*Telefon.*)

Félicien. Ei, see ei ole lubatud.

Benjamine. Kahju! See oleks veel kenam. (*Telefon.*)

Félicien. Telefon kõliseb.

Benjamine. Arvatavasti tahetakse herra Pauliga rääkida. Oodake siin, mina vastan. (*Telefoni juures.*) Hallo?.. Mida te soovite? Ei, teda ei ole siin...

(Félicien'le.) See on meesterahva hääl. (Telefonisse.) Kui ma teile ju ütlen, et teda siin ei ole!.. Mina pean teda kutsuma?.. Ei tule mulle meeldegi, Teie toga! (Paneb rääkimise toru ära.)

Félicien. Kes see siis oli?

Benjamine. Ei tea! Keegi, kes seda hoovi taga küsis, kell teenistusekord on.

Félicien. Wiimati Teie herra isa?

Benjamine. Noh, siis on alles üksköik.

Paul (mapiga kaenlas pahemalt poolt.) Mis, Teie olete veel siin?

Benjamine. Ja, aga meie oleme just minekul!

Félicien. Meie tahtsime Sinuga ainult veel jumalaga jätta ja Sulle õige hääd isu sooviða. (Ära paremale poole.)

Paul (järele hüüdes:) Félicien!

Benjamine. Teie söök lõhnab aga hästi.

Paul. Teie tahate mind küll pilgata?

Benjamine. Mitte sugugi. Ma usun, et

see väga hästi maitseb. Mis see siis on?

Paul. Oinaragu kartulitega.

Benjamine. Seda pole ma veel ialgi söönud. Nii siis nägemiseni!

Paul. Nägemiseni!

Benjamine. Õige peatse nägemiseni, eks ole?

Paul. Muidugi!

Benjamine. Nüüd andke enesele üks-müks ja ütelge mulle veel midagi lahket, enne kui ma ära lähen.

Paul. Palju tervisid Teie herra papale ja et ma väga kahetsen, et ma Teid, Jumalale tänu, ial enam ei näe.

Benjamine (naerdes.) Tänan väga! (ära paremale poole.)

Paul (seab oma eine puedi peal korda, istub ja hakkab sööma.)

Benjamine (avab natukese aja pärast ukse ja tuleb tuppa.)

Paul. Kas olete midagi ~~ätta~~ siia unusta= nud, preili Lapistolle?

Benjamine. Ei, seda mitte.

Paul. Mis Teil siis veel viga on?

Benjamine. Ma tahaksin nii hirmus-kää-
meelega natuke oinaraguud süüa.

Paul. See on aga ometi tõepoolest...

Benjamine. Ma olin selle vastuvõtmise
peale kindel, aga ma tulin siisgi ta-
gasi, sellepärast et ma tingimata oina-
raguud süüa tahan.

Paul. Seda võite igas trahteris saada!

Benjamine. Weib olla! aga mina tahan
just seda sääl!

Paul. Ma ju ütlesin Teile, et kui herra
Mingasson siin Teiega kokku juhtub...

Benjamine. Ah, sellest pole häda ohtu...
Ma küsisin järele, ta ei tule kunagi
enne kella kolme tagasi. Soo, - ja nüüd
andke mulle natuke oinaraguud.

Paul. Ma ei saa seda palvet muidugi
mitte täitmata jätta. Aga ma pean
tunnistama...

Benjamine. Ah, see on kena! Teie ei tea ju sugugi, Teie ei või aimata, missugust lõbu Te mulle täna sellega teete. (Istub.)

Paul. Ma võin arvata, et see Teile väga halb maitseb.

Benjamine (Kes on maitsenud.) Just ümberpöördult, suurepäraline! Muinasjutuline hää. Oinaragu eest annan ma oma elu.

Paul. Minu meelest on ta liig rasvane.

Benjamine. Ja, Teie armastate kõike mis lahja on. Seda ma märkasin, kui ma preili Floriset nägin.

Paul. Florise ei ole lahja.

Benjamine. Minu pärast olgu ta lahja või rasvane. Kas ma veel natukene tohin võtta?

Paul. Palun! Teie oleksite pidanud mulle kohe ütlema, et Te minuga koos tahate einet süüa.

Benjamine. No ma teen siis seda tagant

järele: Ma tahaksin Teiega koos ainet süüa.

Paul. Aga Teie herra isa ootab Teid.

Benjamine. See ei tee midagi. Papa võib oodata. Kui see mitte riisakuseta ei ole, tahaksin ma Teid paluda...

Paul. Mida siis?

Benjamine. Mulle ka natuke juua anda. Mul on niisugune janu.

Paul. Kahjuks olen ma sellest klaasist juba joonud.

Benjamine. O, see ei tee mulle midagi! Aga vast on see pärast Teile vastumeelt?..

Paul. Preili Benjamine, palun ärge pidage mind liiga lolliks. Kuigi ma seda sügavasti kahjatsen, et meie minu taht: mise vastu teatavasse intim olekus= se oleme sattunud, siisgi ei ole see mulle sugugi vastumeelt Teiega ühest klaasist juua. (Walab omale sisse.) Seda ma näitan Teile otsekohe. (Joob.)

Benjamine. Üteldakse, see olevat abinõu teise mõtteid ära arvata.

Paul. Ah Teie juures on see kerge. Mina olen esimene mees teahvas kes mitte otsekohe Teie pilli järele ei tantsinud. Ja sellepärast arvatakse see Teid mulle seda kõvasolemist peale sundida. Ehk misjonäri tütre tegu.

Benjamine. Kuulge õige, Teie heidate mulle seda ühtevüsi ette, et ma niirikas olen. Sinna ei või jue mina midagi parata! Te võite uskuda, et ma selle üle sagedasti küllalt vihastan.

Paul. Seda Te ütlete nii! Õigusepärast heidan ma Teile ainult ühte ette ja see on, et Te minuga ümber käite nagu nukuga. Ma usaldan Teile ühe saladuse: ma olen vast teavele ilmakerale täiesti tähtsuseta olevus, aga mina vaatan enese peale tõsiselt ja tähtsalt.

Benjamine. Ja Te tahaksite seda preili Lapistollé, kes Teid peaaegu Teie puumdist ära lohutas, kõige parema meelega põrgusse saata.

Paul. Mitte üsna valesti arvatud.

Benjamine. Ma ei tea, kas ma Teie Floriset küllalt hoolega ei silmitsenud, aga ma ei suuda enesele ettekujutada, millega ta Teis niisugust kirge äratas. Ta on ju nii lahja.

Paul (rihaselt.) Ei, seda ta ei ole.

Benjamine. Ja siis on tal nii labane juukse karv, sääl ei või Te midagi vastu rääkida. Teile on üleüldse väikest, näguusat, lõbusat naist vaja, kes Teid natuke rõõmsamaks teeks. (Tõuseb üles, istub Toupet' puldi peale.) Teie elu siin on ometi õige igav.

Paul. Kas tohin Teile kohvi pakkuda?

Benjamine. Ah palun, ja!

Paul (talle tassi ulatades.) Siis jooge,

palun, enne.

Benjamine. Tänan!

Paul. Suhkurt?

Benjamine. Ei, ialgi!

Paul. Imelik, kui isesugused meie ometi kõigis asjus oleme. Ma võtan ikka kolm tükki. Teie pärast mõrudat kohvi juua!

Benjamine. Siis ta ei ole ju enam kohvi, vaid siirup. (Joob.) Kuidas Teile minu peigmees meeldis?

Paul. Mul ei ole auu teda tunda.

Benjamine. See on ka hoopis teistsugune kui mina. Mulle ta ei meeldi.

Paul. Miks Teie siis talle lähete?

Benjamine. Seda ma ei tea õieti isegi. Ma usun sellepärast, et ta minu kätt palus.

Paul. Te ei taha mulle ometi selgeks teha, et Teie ühele mehele läheksite, kes Teile ei meeldi.

Benjamine. Siis on Teil minust hoopis vale arvamine. Te peate mind isemeelseks. Aga see tuleb ainult sellest et mulle kõik järele annavad. Südame põhjas olen ma järeleandlik hing.

Paul (naerdes.) See on tõesti hää!

Benjamine. Aga täiesti tõsi. Just nii nagu Teie õigusepärast valitseja = loomusega olete.

Paul. Millega?

Benjamine. Mõtelge kord järele! Teie tõrkusite mind oma juures vastuvõtmast, Te ei tahtnud mulle oma luba tarvitada anda, ma ei pidanud siia tulema ja liiategi veel mitte Teiega koos einet sööma. Nii kui ma Teilt midagi palun, keelate Te mulle seda juba. Ja niisugune kindel raudne iseloom on minu jaoks nii kirjeldamata külgetõmbav!

Paul. Te olete tõesti üks imelik väikene tüdruk.

Benjamine. Mis siis selles pudelis sääl on?

Paul. Naps.

Benjamine. On ta kange?

Paul. Ja!

Benjamine. Wist ainult meeste jaoks?

Paul. Ja!

Benjamine. Andke mulle natuke! –

Paul. Aga see pole tõesti midagi Teie jaoks, preili Benjamine.

Benjamine. Kas ma seda alles praegu ei ütelnud. (Walab sisse.) Nüüd ei taha Te juba jälle et ma natukenapsi joon. (Maitseb.) Ja selles on Teil õigus, sest ta on rostik!

Paul. Kulub Teile ära. (Walab omale sisse ja joob.)

Benjamine. Loodetawasti tulete pärast poole oma abikaasaga meile rõõrsile?

Paul. Kui Te lubate.

Benjamine. Herra Paul, vaadake mulle kord otse silma.

Paul. Miks siis?

Benjamine. Kas Teid see mõte, preili Mingassoniga abiellusse astuda, tõesti õnnelikuks teeb?

Paul. Üliõnnelikuks!

Benjamine. Aga miks Teie siis?..

Paul. Mis siis?

Benjamine. Mispärast Teie kirjutusemapis siis minu pilt on?

Paul. Minu kirjutusemapis pole ühtegi pilti. (avab mapi.) Tõepoolest – Teie päevapilt! See on jälle üks temp, mida Te mulle olete mänginud. Kui herra Mingasson seda oleks leidnud!

Benjamine. Aha, Teie tahate oma tundmusi läbitungimata müüri taha ära peita. See meeldib mulle. Aga nüüd on mul jälle hirmus kahju, et ma nii rikas olen. No igatahes võime hääd eks

sõpradeks jääda. Eks ole?

Paul. Ja, seda me võime.

Benjamine. Õiguse pärast võiksime enne kui igaveseks ajaks lahkume, üks-teisele suud anda.

Paul. Nagu käsete.

Benjamine. Niisugust meest, nagu Teie olete, võib kaua otsida.

Paul. O ei!

Benjamine. O siisgi!

Paul. Ei!

Benjamine. Siisgi! Andke mulle suud!

Paul (suudleb teda.) Teie olete nagu tuule-pööris — üks mõistatus.

Üheksas etteaste.

Endised. Mingasson.

Mingasson (ilmub oma ukse lävele.) Aa, aga see on liig!

Benjamine ja Paul (tuiskavad laiali.)

Mingasson. Nimeta telefoni teate juhtis meid siia. Ja kus ma Teid leian? Ühe noore daame kaenlast.

Paul. Ma vannun Teile, see on ainult õnnetu juhtumine.

Mingasson. Herra päädirektor soovib Teiega kõnelda.

Paul. Mil põhjusel?

Mingasson. Ma ei tea, igatahes ametlikus asjas.

Paul. Ma tahan Teile ainult veel ütelda, et, kui see ka nii rasjanäib et ma süüd=lane olen...

Mingasson. Teie ei tohi herra päädirek=tori oodata lasta.

Paul (Benjaminele.) Siis seletage Teie temale rahemalt...

Benjamine. Küll ma seda teen.

Paul. Ütelge talle, et ta juba 15 ja 16 le=hekuljelt ära näeb... Herra Mingasson... minu armas Florise...

Mingasson (äkiliselt.) Ma keelan Teile noort daamet, kes tänasest peale Teile võõras peab olema, „minu armsaks Floriseks" nimetamast.

Paul. Oh Jumal, oh Jumal!

Mingasson. Ja ma annan Teile nüüd luba herra päädirektori jutule minna.

Paul. Jumeldugi, herra direktor. (Benjaminele.) O Teie, Teie! (ära.)

Benjamine. Herra Mingasson!

Mingasson. Ja Teie mu preili, teeksite hästi, kui siit kaoksite — ja nimelt otsekohe. Teie armas sõber tuleb Teile varsti järele.

Benjamine. Miks siis nii?

Mingasson. Sellepärast, et ta päädirektorit läbi telefoni togaks on nimetanud.

Benjamine. Issand Jumal, see oli siis päädirektor? Ja on see päris kindel, et Teie herra Normandi enam väimeheks ei taha?

Mingasson. Ma ei mõtlegi selle peale.
Benjamine. Kas Teie seda ka ei kohjatse?
Mingasson. Ei iialgi! (ära.)
Benjamine. Hea küll! Siis võtan mina tema. Ja, mina võtan ta. (ära.)

Kümnes etteaste.

Paul. (Siis) Felicien. (Pärast) Hector.

Paul (tuleb pahemalt poolt, läheb otsekohe oma puldi juurde, istub ja katab näo kätega kinni.) Lahti lastud! Minu äraoleku ajal on see tüdruk päädirektorile toga ütelnud. Ma seletasin päädirektorile kõik ära, aga ta ei lase rääkidagi. Nüüd on kõik otsas. Ma ei võitle kauemini, vaid annan enese saatuse hoolde.
Fèlicien. Aa, seal Sa ju oled. Ma tahtsin ainult järele vaadata kas...
Paul. Päädirektor laskis mu praegu

ametist lahti, armas poiss.

Félicien. Mis Sa ütled? Oo, mu vaene sõber!

Hector (paremalt poolt.) Herra Paul Normand?

Paul. See ma olen.

Hector. Mina olen Hector von Pavezac.

Paul. Ja Teie soovite?

Hector. Ma sain telefoni kaudu nimetamata isiku poolt teate, et Teie minu õnne olete purustanud.

Paul. Ärge kauemini vaevanõudke! Teie tahate minuga kaheröitlusesse minna? Ma olen nõus.

Hector. Homme hommikul kõverate mõõkadega.

Paul. Kõverate mõõkadega? Minupärast kas püssidega või suurtükkidega.

Hector. Hää! (Félicien'le.) Teid tunnustan ma veel, herra Bedarride, sest Teie olete auus inimene. Aga Teie ei tee

õiiti, et selle härraga läki kõiite.

Paul. Südamelik tänu!

Fèlicien. Mul on au.

Hector (ära.)

Paul. Tänaseks ei ole nüüd rist enam midagi oodata. Ma lähen nüüd.

Fèlicien. Kuhu siis?

Paul. Seda ma ei tea. Ma lähen otse läbi linna, ja esimene sügavam jõgi, mis mul tee peal ette juhtub...

Fèlicien. See saab arvatavasti Seine jõgi olema.

Paul. Sellesse kargan ma.

Fèlicien. Ära nüüd meelt heida! See kõik ei tähenda ju midagi.

Paul. Sa usud seda ikka veel?

Fèlicien. Ja, sest ma usun igavese õiguse sisse.

Üksteistkümnes etteaste.

Endised. Benjamine. Lapistolle.

Benjamine (paremalt poolt.) Seal ta on, papa!

Lapistolle (tuleb ta järel.) Seda ma näen!

Benjamine. Tõmba oma kindad kätte.

Fèlicien (kõrvale.) Wiimaks ometi jõuab asi niikaugele!

Paul. Tere, herra Lapistolle. Alandlik teener preili Benjamine. Ma ei suuda enesele küll ettekujutada missuguse uue õnnetuse sisse Teie mind jälle tahate saata, aga ma ootan seda kannatlikult.

Benjamine (naeratades.) Nii siis kõnele, papa!

Lapistolle. Herra Normand, Teie olite ikka minu vastu väga viisakas, Teie häbematus ulatab juba niikaugele, et ma enesele vandusin, et ma Teiega enam ialgi kokku ei taha puutu ehk rõhumalt ainult selleks, et Teile paar kõrvakiilwanda.

Paul. Palun kõnelge aga edasi!

Lapistolle. Ma ei või tõendada, et ma Teist iseäranis suurt lugu pean, aga kahjuks – herra Paul Normand, mul on au oma tütrele Teie kätt paluda!

Félicien. Bravo!

Benjamine. Jumal, ma olen nii liigutatud!

Paul. Ma ei tea, kas ma õieti aru sain.

Lapistolle. Ma palusin oma siin juuresolevale tütrele Teie kätt.

Paul. Ah, nüüd tulen ma jälle meelemärkusele.

Lapistolle. Mis kaasavarasse puutub...

Paul (äkiliselt.) Mis? Mina pean Teie tütrega abielusse astuma?

Félicien. Ega Sa ometi „ei" ei ütle?

Benjamine. Herra Paul!

Paul (ikka ärritumalt.) Preili Benjamine meheks saada? Teie tahate mind

Kill pilgata, herra Lopistolle?

Lapistolle. Mulle näib et ta hulluks on läinud!

Paul. Siis kuulge: Ennem kaevaksin ma Ahvrikas raudtee-ehituse juures juuli-kuu päikese käes keskpäeva aegu palja pääga mulda, kui et ma seda naeste-rahvast ühtainustgi minutit päevas näha tahaksin.

Benjamine. Seal ta eksib, papa, ta armastab mind!

Paul. Mis, mina armastan Teid? Waxdake ette, et selle toa põrand mitte sisse ei vaju ja seinad kokku ei lange. Mina armastan Teid? Mina suudan oma raugerat jõudu ainult korraks veel koguda, et Teile ütelda, et Teie see kõige vastikum, pakuram väikene egoist olete, kes seniajani maailma on sündinud. Pöörake tagasi oma automobilide, jahtlaevade ja losside

juurde ja võtke oma halatsemise väärt isa kaasa, kelle juures nõrkus ja rumalus nii õnnelikult ühinenud.

Benjamine. Kas ta ei ole tavaline?

Paul. Aga päev saab tulema, mil Teie südametunnistus ärkab ja siis lähete häbistatult ja alandatult kloostrisse. (ära.)

Lapistolle. No, vaiksekene, see on kõige ilusam temp, mida Sa mulle seniajani oled mänginud!

Benjamine. Ah, ja kui ilus ta välja nägi!

Lapistolle. Ja kui Sa peaks julgema minu juures olekul veel ükskord tema nime nimetada...

Benjamine. Herra Paul Normand'il on õigus: kas lähen talle mehele, või hakkan nunnaks.

Lapistolle. Benjamine!

Fèlicien. Luteruse usu kloostrisi ei ole ju olemas.

Eesriie.

Neljas waatus

Moodne maalikunstniku töötuba; kunstimaitseliselt ja lahkelt sisse seatud. Üleüldine sissekäik tagaseinäs. Paremal ja pahemal poolel kumbagil üks uks. Kaunis ees, wäga silmapaistvalt üles seatud, peaaegu lõpetatud Lapistolle'i näopilt.

Esimene etteaste.

Rosette. Félicien.

Rosette (möbleid ja iluasju korraldades.) Sa waatled küll oma pilti, Kallim?

Félicien (kes nähtava rõhutud meelega pilti on waadelnud.) Ja!

Rosette. Ja see teeb Sind nii kurvaks?

Félicien. Ei! Aga ma olen kurb, et see igaresti lõpetamataks jääb. (katab pildi kinni.)

Rosette. See on tõsi. Preili Benjamini võtab meil töötoa ju jälle käest ära.

Félicien. Paraku. Ja nii oleme õnnest mööda läinud. Kuhu me siis nüüd oma wäsinud pääd peame panema?

Rosette. Jälle Paul Normand katuse alla. Paneme oma kolmekordse pigi kokku.

Félicien (wihaselt.) Ära mulle enam Paul Normand'st kõnele. Ta on meelega kõik minu lootused nurja ajanud ja mind viletsal viisil maha jätnud. Ta oli mäda redeli pulk.

Teine etteaste.

Endised. Paul.

Paul (on wiimaste sõnade juures sisse astunud.) Sa räägid wist küll minust?

Félicien. Muidugi!

Paul. Tere Rosette!

Rosette. Tere, waene sõber.

Félicien. No, kuidas siis jõegalugu on, Sul pole wist veel ühtegi tee pääl ette juhtunud?

Paul (Kohmetult.) Siisgi, aga sel oli sild peal ja siis läksin ma muidugi üle silla. Ja siis jõudsin ma ka selgusele, et ma selle kahekümne nelja tunni jooksul ometi palju olen õppinud. Ma peaksin tühja pärast oma elu võtma. Ei tule mulle meeldegi! Ma tahan elada. Ja terve minu elu ei saa selleks küllalt pikk olema, et kätte tasuda ja vihata.

Félicien. Hakka parem enese rihkamisega pääle, lambapää!

Paul. Mis Sa ütled?

Rosette. Jäta ometi, Félicien!

Félicien. Ei, ma pean kord kõnelema. Sa oled lambapää ja kitsarinnaline peale selle. Mina, Felicien Bedaride, heidan silmad

Prantsusemaa kõige ilusama ja rikkama naesterahva peale ja teen omale ülesandeks, et ta teatavat meest peab armastama hakkama. Ma jõuan sellele kõrgele eesmärgile ja see teatav mees tõrgub ja punnib vastu, ja tahab viimati isegi kättemaksta. Ei, see on liig pöörane.

Paul. Mis Sa seal räägid? Sina oled omale ülesandeks teinud – Sina?

Félicien. Ja muidugi. Päris ennastsalgavast sõprusest ajasin ma neli autorehri lõhki, suitsetasin ma kole kangeid sigarid ja varastasin päevapiltа, et neid Sinu kirjataskusse pista.

Paul. Seda tegid Sina?

Félicien. Ja mina sain asja niikaugele, et Sinu kätt paluti — sellepärast et Sind armastama oeldi hakatud.

Paul. See ei ole tõsi.

Félicien. Muidugi, Sind armastati!

Paul. Sa valetad! Wäikene on mind ikka ainult põlanud. Seda tõendab, et ta ühe teisega abielusse astub, — see seisab tänases ajalehes.

Félicien (õlasid kehitades.) Sa oled ja jääd kitsarinnaliseks.

Paul. Ja mina saan aru kuidas Sa minuga oled mänginud. Mina pidin Sulle ainult astmeks olema kuulutuse teele ja minu õnne rusudest tahtsid Sa oma õnne ülesehitada.

Félicien. See läheb ju tagaparemaks!

Rosette. Aga lapsed, ma palun teid!

Félicien. Ei, nüüd kõneleme ka kord minust. Lapistolle'id on mind uulitsale ajanud, mu armas.

Paul. Tõesti?

Félicien. Jamuidugi!

Paul. Wähemalt üksgi hea teate.

Félicien. Sa oled ju väga sõbralik.

Rosette. Ja sellest ruumist peame täna õhtuks välja kolima.

Paul. Mispärast? See on ometi Teie ateljee.
Rosette. Hoidku!
Paul (Félicien'ile.) Sa ütlesid ometi mulle...
Félicien. Kui ma Sulle ütlesin, et mul ateljee on, ei võinud ma aimata, et see mulle ainult mõneks tunniks oli laenatud.
Paul. Kes ta Sulle siis laenas?
Félicien. Preili Benjamine.
Paul. Aha! Mina tulen siia, et teie pool peavarju otsida, et selle plika eest rahu saada ja nüüd. – Jumalaga!
Félicien. Kas Sa jälle jõkke lähed?
Paul. Ma lähen kuhu ma tahan. Ärarastati oma üksikusse väiksesse suremajasse. (Rosette'ile.) Ma saan Teie tuleku üle alati rõõmustama.
Rosette. Ärge ainult üleliia kurvastage. Ma mõtlen ikka, et Teie jälle Florisega ära lepite.
Paul (päris mõtletult.) Florisega? Ah so, Teie arvate Floriseїi? (Wäikse vaheaja pärast.)

Jumalaga! (ära.)

Rosette. Ta on selleg ipärast hea poiss.

Felicien. Ja üks lambapää.

Kolmas etteaste.

Endised. Lapistolle.

Lapistolle. Kas see herra Paul Normand oli, kes mulle trepi peal vastu tuli?

Felicien. Ja.

Lapistolle. Sellega Teie seltsite veel?

Felicien. Wanade sõprade juurde peab tagasi pöörama, sest uued...

Lapistolle. Uued ei jäta teid kindlasti mitte maha. (Rosettele.) Teie teener mu preili!

Rosette. Ma jätan herrad üksinda.

Lapistolle. Ei, ei, Teie ei tülita sugugi!

Felicien (Lapistolle'ile.) Teie tahate ütelda?

Lapistolle. Et ma Teie sõber olen ja selleks jään, kallis meister. Ja et me nüüd kohe viimase istumise selle pildi jaoks ära peame.

Félicien. Kuidas siis see nüüd jälle tuleb?

Lapistolle (ägedusega.) Ma ütlen Teile, mu tütar ajab asja kord nii kaugele, et ma hulluks lähen.

Rosette (naeratab.)

Lapistolle. Miks Teie naeratate, preili Rosette?

Rosette. Ah niisama.

Lapistolle. Praegu tõi tema toaneitsi mulle selle kirja. (Loeb.) Kallis papa! Ma lugesin täna hommiku ajalehest oma kihlusekuulutust herra Parezac'iga. See pani mind järele mõtlema. Ma lasksin selle peigmehe enesele Sinu poolt ühel ettevaatamata silmapilgul kaela määrida, siis ütlesin ennast temast ühel selgel silmapilgul lahti ja võtsin ta ühel südametäie silmapilgul jälle tagasi. Kõikide nende arusaamatuste põhjuseks on see, et ma üle kõige ainult ühte maailmas suudan armastada: taevast. (Kõneleb.)

Ta on peast ogaraks läinud.

Félicien (naeratades.) Ei või ütelda.

Lapistolle (loeb.) Nüüd hakkan ma siis nunnaks ja nimelt ühes patukahetsejate ordus, millest ma väga palju kiitust olen kuulnud. Kui Sa herra Bedarride juurde istumisele lähed, ütle talle, et ma väga kahetsen kui ma tema vastu kuidagi viisi lahkuseta olen olnud, niisama ühe tema sõbra vastu, kelle nime mul enam meelde ei tule. Ma andsin oma ateljee herra Bedarride'ile — jäägu ta temale.

Félicien. Ta on hoopis kenamaks muutunud sestsaadik kui ta vaga on.

Lapistolle (loeb.) Ela hästi, papa, Sa oled nüüd üsna vaba ja võid niipalju rumalusi teha kui Sa ise tahad, sest ma saan alalõpmata Su eest paluma.

Félicien. Amen! Suurepäraline!

Lapistolle. Ma tunnen oma tütart. See patukahetsemine kestab umbes nädal aega,

kõige rohkem.

Rosette. Seda usun mina ka.

Lapistolle. No, ikkagi nädal aega, kus ta mind rahule jätab ja oma teist isa piinab.

Rosette. Missugust siis?

Lapistolle. Taevast isa. Selle käes on ka tõesti nüüd kord.

Fèlicien. Kas töötakse siis nüüd natuke?

Lapistolle. Muidugi!

Fèlicien. Ah kui õnnelikuks see mind teeb! Ma toon ainult oma pintslid - sest ma olin nad juba ära pakkinud.

Lapistolle. Kui kaugel meie siis juba oleme?

Fèlicien. Peaaegu valmis.

Lapistolle. Kas ma tohin pilti vaadata?

Fèlicien. Palun väga! (võtab pildi pealt katte ära, väikene vaheaeg.) No? -

Lapistolle (nähtava pettumusega.) No - ja!

Fèlicien. Üllatav, eks ole?

Lapistolle. Hm! – Kas mina see olen?

Félicien. Aga muidugi.

Lapistolle. Esimese pilguga poleks ma en nüst äragi tundnud.

Félicien. Teie tahate küll päevapiltisaada. See siin on kunstiline mulje, mis Teie lä minus kuju on saanud.

Lapistolle. No ja, kui sellest seisukohas vaadata...

Félicien. See saab näitusel tähelepanemis äratama.

Lapistolle. Ja, seda usun mina ka!

Félicien. Ja siis sooritage mind ka teis- tele, eks?

Lapistolle. Muidugi, muidugi. Ma teen mis minu võimuses seisab. Aga tuha ja tuline, Teie maalimise viis on pago na oma pärane.

Félicien. Seda ma loodan! – Ma toon siis pintslid. (ära.)

Lapistolle (Rosettele.) Mulle näib, et see

rõõm, mida ma teie sõbrale valmistasin. Teid kurvaks teeb?

Rosette. Ah ja!

Lapistolle. Mispärast siis?

Rosette. Seda ei saa ma hästi ütelda! –

Lapistolle. Wabandage, kui ma pealetükkiv paistan olevat, aga ma olen seda ainult sellepärast, et Teie mind huvitate, et ma õiglaselt Teie saatusest osa võtan.

Rosette. Kas Teie tõesti usute, et Félicien nüüd kuulsaks saab?

Lapistolle. Oma vahel öeldud – see tähendab, ma ütlesin talle enesele ju ka praegu oma arvamist – tema maalimise viis on natuke väga pöörane. Aga see ei tee midagi, küll ma ta kuulsaks teen.

Rosette. Tuhat tänu! See on rististi õige raske üht kunstnikku kuulsaks teha?

Lapistolle. Ei sugugi, see pole sugugi teisiti kui komprekkidega. Seda peab

ainult mõistma.

Rosette. Ja siis peate veel midagi tema häaks tegema, herra Lapistolle. Teie peate temale hea naise muretsema.

Lapistolle. Seda ütlete Teie minule?

Rosette. Ja, mina. Ma teadsin ju alati, et kord see silmapilk tuleb, mil ma tema elust pean kaduma. Ma ei või mitte alati tema juurde jääda.

Lapistolle. Ja mispärast mitte?

Rosette. Sellepärast, et tema elu nüüd muutub. Ta hakkab Teiega ja teiste suurtsugu inimestega läbi käima, kelle juurde mina ei tohi minna. Nii siis jätab ta mind maha. See saab mulle muidugi väga raske olema.

Lapistolle. Ja sellegipärast?

Rosette. Aga ma ei taha tema õnnele takistuseks olla ja sellepärast lähen ma ära.

Lapistolle. Teie olete tõesti üks armas

inimeselaps!

Rosette. Kas teate, herra Lapistolle: ühte meest nii armastada, et alatiseks tema juurde jääd, see on kerge, aga teda nii armastada, et ära lähed, kui temale takistavaks võiks saada, see on hirmus raske. Aga ma tean, et ma seda suudan.

Lapistolle. Ja mis tahate Teie peale hakata?

Rosette. Aga herra Lapistolle, ma olen ometi midagi õppinud! Ma olen kübarategija!

Lapistolle. So? See on väga hea.

Rosette. Ja ma ei ole selles sugugi mitte osavuseta. Umbes kümne aasta pärast olen ma juba mõne suure kaupluse juhataja.

Lapistolle. Teiste juures töötada? Rumalus! Teie peate iseseisvaks saama, mu laps!

Rosette. Ah, herra Lapistolle, kuidas Teie omale seda ette kujutate?

Lapistolle. Arage ise väikene korralik kauplus: „Mademoiselle Rosette, moodiäri!" Ja siis võtate kõledal kombel raha sisse.

Rosette (naerdes.) Ja muidugi, see läheb kõik nii päris lihtsalt!

Lapistolle. Mul oli juba ammugi soov niisuguse kena, väikse moodiäri osanikuks hakata. Jumala eest!

Rosette. Aga herra Lapistolle!

Lapistolle. Nüüd on selleks silmapilk kätte jõudnud. Mul on Teie vastu suur usaldus — (istub ühe kirjutuselaua äärde.) Ja mul on äriasjades ikka hää nina olnud.

Rosette. Mis Teie siis seal teete?

Lapistolle. Ma sean meie kaupluust sisse. Siin on shek 25,000 frangi peale. (Ulatab ta kätte ühe panga sedeli.)

Rosette. Ega Teie seda ometi tõsiselt ei mõtle?

Lapistolle. O siisgi. Teil on vaja seda sedelit ainult pangas ette näidata. (Sunnib teda sedelit vastu võtma.)

Rosette. Herra Lapistolle, Teie ei mõtle kindlasti midagi paha, aga (sedeli pääle näidates:) see on ju haavamine minule.

Lapistolle. Kuidas nii?

Rosette. Kui üks herra Teie vanaduses ja seisuses noorele naesterahvale minu seisuses ja minu vanaduses 25,000 franki kingib, siis on ju teada kelleks ta teda peab.

Lapistolle. Aga ma annan Teile oma ausõna...

Rosette. Wõtke oma raha, herra Lapistolle. See on minu poolt arvatavasti rumalus; aga ma olen aus tüdruk.

Lapistolle. Preili Rosette, neid ei ole just väga palju, aga siisgi on neid – nimelt vanemaid herrasid, kes igaühe noore neiu peale mitte nii ei vaata, nagu Teie seda praegu nirust arvate. Wõtke see raha ja olge selle peale julge, et ma meie ärilist ühendust ialgi mingisuguste eesõiguste maksmapanemiseks ei saa tarvitama. Üürige omale väike kauplus ja kui Teie sellega omale varanduse olete kogunud, siis võite mulle ju selle raha tagasi maksta – minupärast kas või protsentidega.

Rosette (väga liigutatult.) Aga, herra Lapistolle, kui mul ei peaks õnne olema – mul pole ju sugugi tutvusid.

Lapistolle. Neid muretsen ma Teile ka. Ma teen Teid ka kuulsaks. Mul ei ole küll kunagi ühe kübarakauplusega tegemist olnud, aga ega sellegagi asi teisiti pole kui teiste äridega. Ma teen Teid kuulsaks nagu mõne uue kompveki sordi.

Rosette. Ma ei tea sugugi kuidas ma Teid pean tänama.

Lapistolle. Seda, palun jätke juba. Ei ole ühtgi tänu vaja. Seda ma ei salli. Peale selle on mul suur rutt ja pean minema. Ja see asi jääb ainult meie teada, eks ole?

Rosette. Ma tahaksin aga ometi, et inimesed teada saaksivad, kellele ma selle õnne eest tänu võlgnen!

Lapistolle. Ei, ei, kui seda teada saadakse-selles asjas tunnen ma ilma – siis usuks kõik seda, mida Teie ennist mõtlesite. Ma ei tea küll mitte, kas see Teile vastumeelt oleks; mulle oleks see väga paha!

Rosette. Siis lubage wähemalt Teid suudelda!

Lapistolle. Ei, andke mulle ainult kätt. (Suudleb ta kätt.) Herra Bedavide sekeldab liig kaua; ma pean böörsele minema. Ütelge talle, et ma homme hommiku tulen. (ära.)

Neljas etteaste.

Rosette. (siis) Félicien.

Rosette (üksi.) 25,000 franki! Ta andis mulle 25,000 franki –

Félicien (tuleb tagasi.) Nii, armas herra Lapistolle... Noh, teda ei olegi?

Rosette. Ta läks just praegu ära.

Félicien. Mis Sul on Rosette? Sa oled nii imelik?

Rosette. Mina – ah, ei ole midagi.

Félicien. Sa nutad ju?

Rosette. Ei mitte sugugi.

Félicien. Siis ütle ometi... mis siis on?

Rosette. Ja Sul on õigus. Parem on kui ma Sulle kõik ütlen. Ma kõnelesin herra Lapistolle'ile, et ma Sinu juurest ära pean minema!

Félicien. Sina minu juurest?

Rosette. Sa tead ju mida ma Sulle alati olen lubanud. Sa oled nüüd kuulus

mees; ja mina ei taha selles süüdi olla, kui Sind... kui nad Sind akadeemiasse ei vali.

Félicien. Ja mis Lapistolle selle kohta ütles?

Rosette. Ta leidis minu mõtte õige olevat!

Félicien. Aga ma ei võta seda ohvrit vastu!

Rosette. See ei ole ohver. Ta andis mulle ju 25,000 franki, selleks, et ma ennast iseseisvaks võiksin teha. (*Näitab talle shekki.*)

Félicien. Shek...? Wälk ja pauk, on see aga —

Rosette. Eks ole?

Félicien (*Kel äkitselt midagi meelde tärkab*) see tähendab: seda poleks ma herra Lapistolle'ist kunagi uskunud — ja Sinust ka mitte. Aga hea küll, hea küll! Saage õnnelikuks!

Rosette. Aga Félicien, kuidas võid Sa seda mõtelda?

Félicien. Asi on ometi päeruselge.

Rosette. Ma teadsin seda juba. Otsekohe tundsin ma, et ma seda ei oleks pidanud vastu võtma. Ei, kui Sa seda võid mõtelda, siis ma ei taha enam tema raha, siis rebin ma selle rumala sheki katki.

Félicien (hoiab tema kätt kinni.) Seda jätad Sa tegemata.

Rosette. Aga kui Sina nii...

Félicien. Mitte katkirebida! 25,000 frangilist shekki ei rebita katki, vaid võetakse enne raha välja.

Wiies etteaste.

(Endised. Paul.

Rosette (silmab sisseastujat Pauli.) Ah, seal on ju Paul!

Paul (Félicien'le.) Sa tõendad, et ta mind armastab?! — Kuidas tulid Sa selle

mõtte peale?

Félicien. Aga see on ju päevaselge!

Paul. Kas ta Sulle seda ütles?

Félicien. Seda mitte! Aga see tuli igas asjas ilmsiks.

Paul. Wist küll selle kaudu, et ta herra von Pavezaciga abiellusse astub?

Félicien. Seda ei tee ta just mitte.

Paul. Mis Sa ütled?

Félicien. Ta tahab nunnaks saada ja Jumalat paluda, et ta Sulle Sinu rumaluse andeks annaks.

Paul. Nunnaks?

Félicien. Ma ei ole sellepärast tema peale vihane. Herra Lapistolle on minu ande ära tundnud ja ma tüürin nüüd täie tuulega õnnele vastu.

Paul. Nii siis oli mõlda redelil siisgi oma otstarbe.

Rosette. See on mõistlik, et Te jälle siia tulite, armas Paul, siit leiate kodu.

Félicien. See on õige. Nii kaua kui Sul kohta ei ole, võtan Su oma juurde, nagu Sina varemalt meid võtsid.

Paul. Ma tänan teid! – Ah, lapsed, mis saab küll minust!

Rosette. Küll asi jälle paraneb.

Paul. Ma ei usu seda!

Rosette (Félicien'ile.) Mul tuli üks mõte: Ma annan oma sheki temale.

Félicien. Kuule, see sheki hävitamine saab Sul viimaks haiguseks. Ja mina tõmban omale palitu selga, et Sinu raha kord ära tuua. Sinu äida iseloomu juures ei või ialgi teada... (Paulile.) Ja meie vahel jääb kõik vana viisi. (Suudleb teda otsaesisele.) Sa vaene merehädaline! Ma tulen kohe jälle tagasi. (Ära pahemale poole.)

Paul. Kuhu Sa siis selle taskuga lähed panka? Kui ta selle ateljee alatiseks Teile andis, siis ei tule ta, tähendab,

enam iialgi siia?

Rosette. Kes?

Paul. Preili Benjamine Lapistolle!

Rosette. Waevalt, ta tahab ju kloostrisse minna.

Paul. Mulle on see väga armas mõte, et ta seda tahab teha.

Rosette. Seda ma usun heameelega.

Paul. Miks nii?

Rosette. Sest et ta siis herra von Pavezaciga abiellusse ei astu.

Paul. See on mulle ometi täiesti ükskõik!

Rosette. Na, na?

Paul (kõnnib ärritatult edasi-tagasi.) Ma usun, ta on väga õnnetu.

Rosette (Karglalt.) Arvatavasti. Ilma peigmeheta ja herra Kingasson isaks; ma ei või arvata, et see väga lõbus oleks.

Paul. Kellest Te õige kõnelete?

Rosette. No omati preili Florisest.

Paul. Aga mina kõnelen Benjaminist. Ja ma ütlen, et ta väga õnnetu peab olema, kui ta nunnaks tahab saada.

Rosette. Wast jõudis ta ka äratundmisele, et ta Teie vastu ülekohtuselt on talitanud.

Paul. Aga niisugust konetsust ei nõua ma ju sugugi.

Rosette. Mulle näib, nagu ei vihkaks Teie teda enam nii väga.

Paul. Keda?

Rosette. Benjaminet!

Paul. O, ma vihkan teda veel endist viisi. Aga ma tahan Teile midagi ütelda;

Rosette: Näib nii, nagu pead nende inimeste peale rohkem mõtlema keda sa vihkad, kui nende peale keda sa armastad!

Rosette. Üks asi on igatahes kindel: oma preilist ei räägi Te sugugi enam!

Paul. Aga selleks pole mul ju sugugi enam aega. Ja, vaadake, Florise ja mina, meie armastame teineteist algusest saadik, see oli nii lihtne ja ilus — kui ma ainult tema nime sosistan, olen ma juba sügavasti liigutatud. Kui ma aga selle teise peale mõtlen, tõuseb minus niisugune viha — ma võiksin asju purustama hakata. Ah, Teie ei või minust ju sugugi arusaada.

Rosette. O siiski, ma saan aru, et Teie preili Lapistolle'i pööraselt armastate.

Paul. Ärge seda ütelge! Jumala pärast ärge niisugust asja rääkige!

Rosette. Ja kui ta nüüd sellest uksest sisse tuleks...

Paul. Jookseksin ma sellest välja. Ei, mul on sellest küllalt. Ma ei taha ennast enam nii piinata lasta! Mul on sellest rohkem kui küllalt!

Kuues etteaste.

Endised. Üks teener. (siis) Benjamine.

Teener. Üks külaline herra Normand'le.
Paul. Kes see siis on?
Teener. Õde Benjamine!
Paul. Kes?
Teener. Õde Benjamine!
Rosette. Preili Lapistolle?
Teener. Ja, preili.
Paul. Kust siis tema teada sai, et ma siin olen?
Teener. Seda ma ei tea.
Rosette. Aga et need ruumid siin tema omad on, siis ei või meie tema külaskäiku ometi tagasi lükata.
Paul. Rosette!
Rosette. Me laseme paluda!
Teener. (ära.)
Rosette. Ja nüüd olen ma nii kena ja

Kaon sellesama ukse kaudu, kust Teie tahtsite ära joosta. (Ära pahemale poole.)

Paul. Kuidas mu süda peksab! Wiha pärast — ainult viha pärast.

Benjamine (astub sisse.) Mul on õiglaselt heameel, et Teid näha saan kallis vend.

Paul. Mis uus nali see siis nüüd jälle on, preili Benjamine?

Benjamine. Mis siis?

Paul. Teie nõndanimetatud meelepööre!

Benjamine. Ah Teie olete sellest juba kuulnud? Ei, see on päris tõsine asi. Taevas on mind kutsunud.

Paul. Uskumata!

Benjamine. Õieti tulin ma selleks siia, et oma isaga jumalaga jätta. Kui ma aga kuulda sain, et Teie siin olete, tegin ma otsuseks, Teiega, kallis vend, viimast korda tõsiselt rääkida.

Paul. Ma tahaksin ainult ühte teada: Teie olite herra von Pavezaciga kihlatud, alles täna seisis see ajalehes.. Miks Teie sellest nii järsku taganesite?

Benjamine. Sellepärast, et ma ennast tema vääriline ei tunne olevat!

Paul. Naeruväärt! Mis on siis õige see herra von Pavezac? Mitte midagi!

Benjamine. Ja mina, mina olen veel vähem, mu vend.

Paul. Preili Benjamine, esialgseks ei ole Teie ju veel nunn, eks ole? Nii siis, kui see Teile mitte iseäranis tähtis ei ole – mulle on see ütlemata piinav, et Te mind ühteviisi „mu vend" nimetate.

Benjamine. Kui Teil midagi selle vastu on.. (silmab pilti.) Mis siis see on?

Paul. Teie isa näopilt Felicien'i maalitud!

Benjamine. Ma tahan armast Jumalat paluda, et ta Teie sõbrale selle pildi andeks annaks.

Paul. Ja mis Teie veel minuga läbirääkida tahtsite?

Benjamine. Ma tahtsin Teilt andeks paluda ja Teile ütelda, et ma taevalt Teile tumestamata õnne palun.

Paul. Seda hakkab mul aegamööda tõesti vaja minema, sest ma jäin kohast ilma ja Teie hakkate nunnaks. Ma ei saa aga enesele seda hästi ettekujutada, kust see selge taevas peaks tulema!

Benjamine. Ja, ma olen andeksandmata viisil talitanud. See on mulle nüüd selge, kus ma kõrgel üle päevakiirde seistes, väikeste elujuhtumiste peale alla vaatan.

Paul. Ja mina upun nendesse ära!

Benjamine. Teie ei pea mitte niiviisi liialdama! Küll õnn jälle Teie juurde tagasi pöörab. Minu raudne otsus saab herra Mingassoni peale suurt mõju avaldama ja siis...

Paul. Herra Mingasson? Ärge mulle temast kõnelge! Ta on mulle täitsa ükskõik.

Benjamine. Mis Te seal ütlete, mu vend?

Paul. Ma ütlen, et see valu, mida ma Teie läbi kannatan, palju sügavam on kui Teie usute ja et see mulle kõige vähematgi troosti ei anna, kui ma Teile andeks annaksin. Ma leidsin Teid esimesel nägemisel väljakannatamata olevat, minu bürooс tegite Te mind peaaegu hulluks ja nüüd ajate mind oma usulise vaimustusega alles õige meeleheitmisele. Soo, seda pidin ma Teile kord ütlema, mu õde!

Benjamine. Taevane isa, viimaks armastate Te mind?

Paul. Ma ei tea, kas ma Teid armastan või vihkan, aga ma mõtlen ööd ja päevad ainult Teie peale — see on kindel.

Benjamine. Aga siis Te ju ometi armastate

mind, selles pole kahtlust. Seal see nüüd on. Nii kaua kui ma kõik katsusin teha, et Teile meeldida, tõukasite Te mind tagasi ja nüüd, kus ma ennast teisele olen kihlanud ja enam Teie naiseks ei või saada — nüüd armastate mind!

Paul. Siis rääkis Félicien tõtt et Teie mind armastate? Päris tõeliselt?

Benjamine. Ja, minu rinnus elutsevad juba kord kaks hinge. Kõik oli nagu selleks loodud, et meid lahutada. Mina olin kihlatud, Teie tahtsite ühe teisega abiellusse astuda ja olite minu vastu ikka pahur. Aga Teil oli üks hea külg: Teie olite teistsugune kui kõik teised ja olite mulle kättesaamata. Ja siis tahtsin ma Teid, — Jumala ja kõige ilma kiuste tahtsin ma Teid.

Paul. Õde Benjamine!

Benjamine. Ärge kartke, ma olen juba jälle päris rahulik. See oli ainult

veel viimane tagasilangemine endisesse olekusse. Nüüd on see möödas ja ma ei armasta Teid enam.

Paul. Ja mis pean mina nüüd peale hakkama?

Benjamine. Tehke ometi mulle järele.

Paul. Ma pean Kloostrisse minema!

Benjamine. Ja, ma kuulsin, et Karthäuseri Kloostri vendade juures Hispanias olevat hää elu.

Paul. Hispanias? Ja kuhu tahate Teie minna?

Benjamine. Seda ma veel kindlasti ei tea. Mulle kõneldi ühest väga ilusa ümbrusega kloostrist Austrias.

Paul. Austria? See on Hispaniast ju väga kaugel?

Benjamine. Wäga kaugel!

Paul. Terve Prantsusemaa on meie vahel.

Benjamine. Ja Italia.

Paul. (Kaeblikult.) Ja Helvetsia.
Benjamine (niisama) Ja Persia.
Paul. (nutuselt.) Ahei, Persia on hoopis mujal.
Benjamine. Ah, vend Paul!
Paul. Õde Benjamine!
Benjamine. Oleme meie küll õnnetud!
Paul. Ja!
Benjamine. Jumalaga!
Paul. Enne kui me igaveseks lahkume, võiksime vast teineteisele viimast korda veel suud anda.
Benjamine. Ja, seda võiksime.
Paul (Kaelustab teda.) Ma armastan Sind!
Benjamine. Ma jumaldan Sind!

Seitsmes etteaste.

Endised. Rosette. Félicien.

Rosette (pahemalt poolt nende poole näidates.)

Vaata ometi!

Félicien (kes Rosettele on järgnenud.) Seda olen ma ju ikka ettekuulutanud.

Paul. See on just kui nõiutud. Igakord kui me teineteist suudleme, tabatakse meid.

Benjamine. Herra Bedarride, ma annan Teile teada, et me endid ära kihlasime.

Paul. Hea küll, ma võtan Teie austava kosimise vastu, aga ilma ühegi kaasavarata. Ma otsin omale jälle koha.

Benjamine. See on juba leitud: Teie saate teiseks direktoriks Lapistolle'i kompveki vabrikus.

Paul. Olen nõus.

Benjamine. Ja, herra Bedarride'i nimetan ma pääsekretäriks 25,000 frangilise palgaga.

Félicien. Mis, ma pean oma pintsli nurka viskama?

Benjamine. 25.000 frangi eest aastas?

Félicien. Ma mõtlen järele.. ja küsin enesest, mis küll Tizian minu asemel oleks teinud.

Benjamine. Iseenesest mõista oleks ta need 25.000 franki vastu võtnud.

Félicien. Siis pole enam kõhklemist, ma olen nõus.

Benjamine. Ja siis oleks ta oma modelli naeseks võtnud.

Félicien. Usute Te seda tõesti?

Benjamine. Ma tean seda kindlasti. Ja et meie head papat ära lepitada, peate meie eeskujul talitama ja endid üusasti laulatada laskma.

Félicien. Ma olen nõus.

Rosette. Ah seda õnne! (Félicien.) Kallis, nüüd peame herra Lapistolle'ile need 25,000 franki otsekohe tagasi andma.

Félicien. Sa oled tõesti parandamata.

Benjamine. Jätke see raha omale ja vaadake selle peale kui tasu peale maalitud pildi eest.

Félicien. Siis on see raha õiguse pärast minu oma?

Benjamine. Aga ainult ühel tingimisel: Teie ei tohi seda pilti ialgi välja panna.

Wiimane etteaste.

Endised. Lapistolle.

Lapistolle (Benjamine poole ruttates.) Wiimaks ometi leidsin ma Teid!

Benjamine. Tere, papa! Hea, et Sa tuled. Mul on Sulle mitmesuguseid uudiseid teatada. Esiteks ei lähe ma mitte kloostrisse.

Lapistolle. See on hea. Ma saan Sind

omal ajal üleval rabandama. Loodetavasti on sinnamaani veel palju aega.

Benjamine. Ja mina astun herra Paul Normand'ga abiellusse...

Lapistolle. Ei, seda ma ei luba. Nüüd kus ta oma ametist on lahti lastud..

Benjamine. Aga tal on juba jälle väga tore koht. Ta on Sinu vabrikus teine direktor.

Lapistolle. Selle lepingu võtan ma tagasi.

Rosette. Herra Lapistolle!

Lapistolle. Ma ei anna oma nõusolemist.

Benjamine. See on meile täiesti ükskõik.

Lapistolle. Kuidas?

Benjamine. Homme annad Sa ta meile siisgi.

Eapistolle. Kui hästi see laps mind tunneb!

Eesriie.